

Op te bergen
in de band van
4/5 november 2003

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie

gehouden op 8 oktober 2003

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling agenda	2
Verslag vergadering	2
Ingekomen stukken	3
IPO-aangelegenheden	3
Stand van zaken gedane toezeggingen tot en met het tweede kwartaal 2003	3
Stand van zaken aandelenoverdracht en baanverlenging Groningen Airport Eelde (GAE)	3
Nota van aanbidding en begroting 2004 en brief inzake uitvoering collegeprogramma	5
Het zorgdragen voor een veilige (werk)- omgeving van het provinciehuis	21
Ontwikkeling Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT)	24
Inspraakreactie van de heer Muller namens de heer dr. G.J.J. Beukeveld te Hoorn	31
Bezwaarschrift van de heer Beukeveld te Hoorn inzake de reactie van provinciale staten op zijn brief van 15 juni 2003	31
Drentse gedragscode integriteit Commissaris van de Koningin, gedeputeerde staten en provinciale staten	31
Burgerinitiatief	32
LOFAR	33
Sluiting	33
Toezeggingen	34

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 8 oktober 2003 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

A. Huizing (PvdA, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
K.N. Blanksma (GroenLinks)
W.A.R. Boer (PvdA)
H.C.E. Boerland (VVD)
L. Bomhof (VVD)
A.H.J. Dohle (VVD)
J.W.M. Engels (D66)
H. Holman (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
H.P.K.M. Looman (PvdA)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
J.G. van Pijkeren (LPF)
E.A. Rougoor (PvdA)
E.R. Veenstra (PvdA)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
G. Wieringa (Drents Belang)

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
J.H. Schaap (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig:

mevrouw A.H. Mulder (CDA)
J.P. Sluiter (D66)
A. Wendt (ChristenUnie)
H. Zomer (CDA)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering om 14.00 uur.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat de heer Dijks iets later komt, dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is ontvangen van mevrouw Mulder en de heren Sluiter, Wendt en Zomer en dat de heer Langenkamp de heer Harleman vervangt. Het laatste wordt in de volgende statenvergadering definitief geregeld.

3. Vaststelling van de agenda

De heer BLANKSMA krijgt graag de gelegenheid een initiatief van GroenLinks aan te kondigen over het onderwerp Burgerinitiatief.

De VOORZITTER constateert dat de commissie daartoe de gelegenheid wil geven. Het wordt agendapunt 14.

De heer LANGENKAMP zegt graag het punt asielzoekersbeleid te willen agenderen.

De heer DOHLE deelt mee graag iets te willen zeggen over Low Frequency Array (LOFAR).

Mevrouw DE VRIES stemt in met het agenderen van LOFAR. Zij vraagt zich echter af of het onderwerp Asielzoekersbeleid wel in deze commissie thuishoort.

De heer LANGENKAMP geeft toe dat het inhoudelijk niet in deze commissie thuishoort, maar het is de bedoeling van de commissie te horen of er op dit punt al dan niet beleid moet worden gemaakt. Als de commissie uitsprekt dat dit wel moet gebeuren, ligt het in de rede in de Statencommissie Cultuur en Welzijn (CW) hierover verder te spreken.

De VOORZITTER vindt dit een U-bochtconstructie.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat bij de bespreking in de statenvergadering van de motie over het algemeen pardonbeleid verschillende fracties hebben opgemerkt dat asielzoekersbeleid

geen provinciale taak is. Andere fracties hadden een andere mening. In deze commissie kan duidelijk worden hoe de meerderheid hierover denkt. Als de meerderheid meent dat er wel beleid moet komen, kunnen gedeputeerde staten (GS) worden gevraagd met een inventariserende nota te komen aan de hand waarvan kan worden besproken welke mogelijkheden de provincie wel en welke zij niet heeft.

In andere provincies zijn over dit onderwerp al beleidsnota's geschreven, maar in Drenthe nog niet.

Mevrouw DE VRIES lijkt het beter dit punt in de Statencommissie CW aan de orde te stellen, want die commissie zal er toch over moeten spreken.

De heer LANGENKAMP vindt het prima het daar te agenderen, maar het gaat nu nog helemaal niet om de inhoud, maar puur om de vraag of er op dit punt beleid gemaakt moet worden.

Mevrouw DE VRIES lijkt het juist dat de Statencommissie CW beslist of er op dit punt beleid moet worden gemaakt. Het is niet juist deze commissie te laten beslissen over wat in de Statencommissie CW moet worden besproken.

De VOORZITTER constateert dat de heer Langenkamp het hiermee eens is. Hij constateert dat het verzoek van de heer Dohle wordt gehonoreerd. Het wordt agendapunt 15.

De heer WIERINGA vraagt statenstuk 2003-78, agendapunt 10, de B-status te geven. Hij wijst er verder op dat bij agendapunt 11 ook geen status is vermeld.

De VOORZITTER zegt over de status van een stuk besloten kan worden na bespreking ervan in de commissie. Met betrekking tot agendapunt 11 is na het versturen van de agenda nog een statenstuk verschenen.

4. Verslag vergadering van 28 augustus 2003

De heer WIERINGA zegt dat hij bij de lijst van aanwezigen is vermeld als zijnde lid van de fractie van Drents Belang/DOP. Dat moet alleen Drents Belang zijn.

De VOORZITTER zegt dat hiervan nota is genomen.

5. Ingekomen stukken

De commissie besluit conform het voorstel.

6. IPO-aangelegenheden

Geen sprekers.

7. **Brief van 10 september 2003, kenmerk 37/6.11/2003008112, inzake overzicht stand van zaken gedane toezeggingen in vergaderingen van provinciale staten en statencommissies tot en met het tweede kwartaal 2003**

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

Omdat de heer Dijks nog niet aanwezig is, wordt besloten de behandeling van agendapunt 8 op te schuiven.

9. **Brief van 1 september 2003, kenmerk 35/6.11/2003007617, inzake stand van zaken met betrekking tot aandelenoverdracht en baanverlenging Groningen Airport Eelde (GAE)**

De heer VEENSTRA wijst erop dat de brief in de statenvergadering van 17 september bij de ingekomen stukken stond. De brief van het ministerie dateert van mei en die van het college van 1 september en het voorstel is eind dit jaar tot besluitvorming te komen.

Gelet op de geschiedenis van het onderwerp, de importantie ervan en de bedragen die ermee gemoeid zijn, roept de tussentijdse stand van zaken nogal wat vragen op.

In hoeverre kan er aan het eind van het jaar nog sprake zijn van echte besluitvorming?

In de brief van het college staat dat het goede resultaat van de onderhandelingen met name aan de Commissaris van de Koningin (CvdK) in de provincie Groningen te danken is, maar uit die brief blijkt onvoldoende duidelijk waarop dat goede resultaat is gebaseerd.

Waarop is het bedrag van € 18,62 miljoen gebaseerd? Is bijvoorbeeld de verwerving van grond hierbij inbegrepen?

Het geld wordt betaald aan de GAE NV, waarom niet aan de provincie? Is dit geld sec bestemd voor dit doel, liggen er nog andere infrastructurele vraagstukken en is er een relatie met de gesprekken die op dit moment met het kabinet plaatsvinden? Ligt er een gedragen businessplan van de luchthaven Eelde aan ten grondslag? Is het bedrag nog voldoende voor de baanverlenging? Zal er in de toekomst, naast wat nu voorligt, als het om de financiën gaat, nog een beroep op de provincie worden gedaan? Waarom is er een relatie gelegd met het openhouden van de luchthaven tot 2015 en hoe verhoudt die voorwaarde zich tot de bijdrage die de provincie vanaf 1990 jaarlijks aan de luchthaven heeft betaald? Is er geen sprake van een opheffing? Wat houdt eigenlijk het om niet overgaan van aandelen in?

Mevrouw DE VRIES maakt uit de gesprekken die in mei en augustus hebben plaatsgevonden op dat de kwestie van het vliegveld Eelde en de baanverlenging tot een goed einde worden gebracht. Ook de discussie over de milieunormen is tot een aardig goed einde gebracht. Dat betekent dat het vliegveld Eelde nu eindelijk werkelijk ondernemend bezig kan zijn.

Het is nu zaak dat de staten zo snel mogelijk een voorstel krijgen voorgelegd, waaruit duidelijk wordt of GAE op een verantwoorde manier aan een goede start kan worden geholpen. Het vliegveld is van groot economisch belang voor de regio, al was het alleen maar psychologisch, en veel mensen maken gebruik van het vliegveld om hun vakantiebestemming te bereiken.

Omdat er sprake is van besluitvorming aan het eind van het jaar, hoopt spreekster dat het statenstuk in de volgende commissievergadering voorligt.

De heer ENGELS zegt dat zijn fractie zich grote zorgen maakt over de risico's die het provinciaal bestuur gaat lopen nu dit traject is ingezet. Die zorgen worden vooral ingegeven door de relatie die in de brief van het college wordt gelegd tussen het limiteren van de periode van verliesafdekking en het tegemoetkomen aan de wens om GAE in ieder geval tot 2015 op een goed niveau in de benen te houden. Betekent dit niet dat de provincie zich verplicht de luchthaven tot in lengte van jaren in de benen te houden, terwijl uit geen enkel

onderzoek is gebleken dat er ook maar enig realistisch uitzicht is op een ontwikkeling van de luchthaven die leidt tot een exploitatie boven nul?

De heer BAAS sluit zich aan bij de vraag van D66.

De heer LANGENKAMP onderschrijft de vragen en de zorgen van de PvdA en D66.

Hij heeft een opmerking gemist over het feit dat de zaak nog onder de rechter is. Er kan nog steeds een uitspraak komen die erop neerkomt dat de baanverlenging er niet komt. Als dat zo is, is daarmee dan ook het om niet overdragen van de aandelen van de baan?

De heer WIERINGA merkt op dat het vliegveld € 18,62 miljoen krijgt, maar vraagt zich af wat de baanverlenging werkelijk gaat kosten. Hoe lang duurt de periode van verliesafdekking en op welke termijn wordt het vliegveld daadwerkelijk winstgevend?

De heer SCHAAP wijst erop dat de laatste jaren over dit onderwerp ontzettend hard is onderhandeld met het Rijk. Het Rijk wilde al in de Nota regionale luchthavenstrategie van de regionale luchthavens af.

Tot de eisen van het Rijk behoren het in eenmaal uitbetalen van de maximale verliesbijdrage, dus tienmaal het bedrag en het tot 2015 openhouden van de luchthaven. Er is dus eigenlijk geen sprake van een openeinderegeling. Als de staten en de raden hebben besloten tot het beschikbaar stellen van tienmaal de maximale verliesafdekking blijft de vraag wanneer die periode ingaat. Als die periode ingaat in al voorbij jaren, valt er een gat, maar wat het college betreft, gaat die periode in op het moment dat er echt zaken zijn gedaan. En spreker is het met mevrouw De Vries eens dat het daarvoor hoog tijd is.

Het bedrag van € 18,62 miljoen en de maximale verliesbijdrage van het Rijk gaan naar de luchthaven en de luchthaven moet ervoor zorgen dat in 2012 het break-even-point wordt bereikt. Dat is nog ver weg en er is een lange discussie mogelijk over de vraag of dit een reëel uitgangspunt is. In elk geval valt het moment waarop de verliesbijdrage door de provincie eindigt en de luchthaven het break-even-point moet hebben bereikt zowat gelijk; het college gaat hier in ieder geval van uit. Het college beschouwt wat nu voorligt dan ook niet als een zogenaamde openeinderegeling.

Spreker kan zich herinneren dat mevrouw Maij-Weggen de bijdrage aan de luchthaven op f 22,4 miljoen had becijferd. Nu is dat bedrag € 18,62 miljoen en wat dat betreft, heeft het Noorden geen slechte zaken gedaan.

Het college gaat ervan uit dat dit bedrag voldoende is. De baanverlenging en alles wat daarbij komt kijken, moet voor dit bedrag gerealiseerd worden. Het is nu een goede tijd om dergelijke werken aan te besteden en dat is voor de twee provinciale staten (PS) en vier of vijf gemeenteraden een reden temeer om snel tot besluitvorming te komen. Het doel is dat voor het eind van 2003 alle instanties eenzelfde besluit hebben genomen. Niets in het leven is helemaal zonder zorgen, maar de wijze waarop het onderhandelingsresultaat is bereikt, stemt tot voldoening. Zo zijn de aandelen om niet overgedragen, terwijl die toch wel een onderliggende waarde hebben.

De heer VEENSTRA vraagt of hieraan geen voorwaarden zijn verbonden.

De heer SCHAAP zegt dat die voorwaarden zijn dat de maximale verliesafdekking over tien jaar in een keer wordt uitgekeerd en dat de luchthaven tot 2015 dezelfde bestemming houdt. Die voorwaarden waren voor de noordelijke onderhandelaars acceptabel.

De staten zullen in december het statenstuk voorgelegd krijgen.

TWEEDE TERMIJN

De heer VEENSTRA vraagt wat er gebeurt, wanneer een van de staten of raden anders beslist.

De heer SCHAAP zegt dat dan vertraging ontstaat. Als de besluitvorming dit jaar niet wordt afgerond, kan het geld dat nu in Den Haag op de plank ligt, niet naar de luchthaven worden overgemaakt. Er is de onderhandelaars alles aan gelegen om de besluitvorming in de staten en raden zo snel mogelijk voor elkaar te krijgen. Spreker roept de staten van Drenthe op - hij heeft geen invloed op de raden en de staten van Groningen - in december voor het statenstuk te stemmen.

De heer ENGELS heeft altijd begrepen dat wanneer een van de aandeelhouders iets anders doet dan de andere, die andere aandeelhouders een

extra probleem hebben. Moeten alle aandeelhouders instemmen, dan wil het Rijk het traject naar financiering van de baanverlenging opgaan?

De heer SCHAAP meent dat de heer Engels naar de bekende weg vraagt; hij weet immers dat een aandeelhouder al lopende het traject is gestopt. Zijn aandelen werden verdeeld over de rest. Als zoiets nu weer gebeurt, zullen de andere aandeelhouders moeten besluiten wat er met die aandelen gebeurt. GS komen dan weer bij PS terug.

De heer ENGELS zegt dat zijn opmerking was ingegeven door wat de heer Veenstra hierover zei.

De heer BOMHOF wijst erop dat het bedrag van f 22,4 miljoen dat mevrouw Maij-Weggen beschikbaar stelde ook bedoeld was voor de afkoop van allerlei verplichtingen, zoals het verbod op lesvliegtuigen en een nieuw waterafvoersysteem.

De heer SCHAAP zegt dat bedrag alleen genoemd te hebben om een indicatie te geven van het nu bereikte resultaat.

De heer BOMHOF vervolgt dat er in 2001 sprake is geweest van apart geld voor de landingsbaan, namelijk f 25 miljoen. Is in het bedrag dat nu beschikbaar komt ook geld begrepen voor de aanleg van de landingsbaan?

De heer SCHAAP zegt dat het bedrag van € 18,62 miljoen is bedoeld om de baanverlenging te realiseren. De maximale verliesafdekking door het Rijk die verleden jaar aan de orde is geweest, was voor alle andere zaken, waaraan ook de provincie haar maximale verliesafdekking moet bijdragen. Het Rijk heeft zijn verliesafdekking toen afgekocht.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat de bedragen dan wel worden vergeleken, maar dat de achterliggende feiten totaal anders zijn geworden.

De heer SCHAAP erkent dit.

De heer WIERINGA meent dat wil de luchthaven winstgevend worden, daarvoor wel de voorwaarden aanwezig moeten zijn. Een van die voorwaarden is dat het vliegveld niet 's nachts gesloten kan zijn. Dat punt moet zeker de aandacht hebben.

De VOORZITTER constateert dat de commissie de brief voldoende besproken acht.

8. Statenstuk 200382, Nota van aanbieding en begroting 2004 en brief van 18 september 2003, kenmerk 38/4/2003008620, inzake uitvoering collegeprogramma

De VOORZITTER heeft begrepen dat, in tegenstelling tot het voorstel van behandeling dat bij het agendapunt is vermeld, de voorkeur wordt gegeven aan behandeling van de begroting in een keer.

De heer BAAS heeft gemerkt dat dit voorstel in elke commissie voor verwarring heeft gezorgd. Hij geeft het Presidium in overweging voor de manier van afhandeling van de jaarstukken en de begroting in de commissievergaderingen een beleidslijn uit te stippelen.

De VOORZITTER heeft uit het voorstel begrepen dat het de bedoeling was het stuk op te delen.

De heer BAAS zegt dat er daardoor onvoldoende ruimte was om iets over het hele traject te zeggen.

De VOORZITTER vindt dit een punt van evaluatie voor het Presidium.

Bij de behandeling van dit statenstuk kunnen de brieven van 18 en 24 september worden betrokken. Hij vraagt de commissie ervoor te waken algemene beschouwingen te houden.

De heer LOOMAN zegt wel de vrijheid te nemen enkele algemene opmerkingen over de financiën in een wat breder kader te plaatsen.

De laatste tijd staan er iedere dag berichten in de krant dat de werkgelegenheid terugloopt: de ene dag is het Philips Hoogetveen en de volgende een vetsmelterij in Meppel. Daarnaast is er een staatssecretaris die het regionale beleid wil afschaffen, omdat de regering zich wil richten op de sterke regio's. De heer Migchelbrink heeft gisteravond op een bijeenkomst nog eens uitgelegd dat dit wil zeggen dat het Ministerie van Economische Zaken zich wil concentreren op de "banaan", het gebied dat van de Randstad, via Brabant naar Zuid-Limburg loopt. Maar Nederland moet toch geen bananenrepubliek worden?

LOFAR is een project dat iets voor het Noorden zou kunnen betekenen en nu zet de regering ook dat weer op losse schroeven.

Natuurlijk kunnen de staten tegen het college zeggen dat het Den Haag, maar weer eens moet uitleggen dat de Langman-afspraken ook na 2006 moeten worden nagekomen, maar in dit geval moet de provincie ook zelf actiever worden. Zo zal geprobeerd moeten worden om met cofinanciering of voorfinanciering de ontwikkeling die zich nu dreigt voor te doen, te keren. Het is niet voor niets dat ook in het collegeprogramma een helder verhaal staat over het behoud en de versterking van de werkgelegenheid.

Het college heeft zijn voornemens in een aantal programma's geconcretiseerd. Wat is de relatie tussen de ambities en de bedragen die versnipperd beschikbaar komen? Is het niet veel verstandiger een nieuw programma te maken, dat werkgelegenheid te noemen en dat als insteek te kiezen voor het beleid?

Spreker heeft de indruk dat er nogal wat financiële ruimte is en dat brengt hem ertoe te vragen of het werkgelegenheidsprogramma niet wat meer geïntensiveerd kan worden. Er was eerst nog een beleidsruimte van ruim € 4 miljoen en die ruimte wordt als gevolg van een waarschijnlijke korting op de uitkering uit het Provinciefonds waarschijnlijk € 1 miljoen lager. Is die korting inmiddels een feit?

Gerelateerd aan de omzet van de provincie, zo'n € 150 miljoen, is het bedrag aan bestemmingsreserves gigantisch, namelijk € 45 miljoen. Daarnaast zijn er nog voorzieningen ten bedrage van enkele miljoenen. Natuurlijk staan tegenover die bestemmingsreserves wel verplichtingen, maar staat de bestemming nog wel in relatie tot de hoogte van de reserve? Kan dit "dode" geld de komende jaren niet beter voor het werkgelegenheidsprogramma worden ingezet?

Met betrekking tot de behoedzaamheidsreserve heeft het college het accres voor 2004 laten schieten; in 2005 wordt het percentage weer 75. In het verleden bleek altijd dat die reserve uiteindelijk geïncasseerd kon worden. Is het college dan niet extra voorzichtig? Kan ook hier niet meer geld vrijgespeeld worden?

Een andere vraag die in sprekers fractie aan de orde is geweest, is op welk niveau de algemene reserve eigenlijk moet zitten. Zit daar nog ook nog vrije ruimte in?

De heer BOER leest in de brief van 18 september dat € 2 miljoen gereserveerd wordt voor het realiseren van breedbandinfrastructuur met een minimale dekkinggraad van 85% in 2007. In dezelfde brief is ook sprake van het geven van een impuls aan het project Breedbandontsluiting van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN), dat dient ter stimulering van bedrijvigheid in kernzones en platteland. Op dit moment schijnt er een gezamenlijk project te zijn van de provincies, de gemeenten, de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) en het SNN om de KPN te bewegen alle telefooncentrales in Noord-Nederland ADSL-gereed te maken. Waarom wordt aan dit project geen ruchtbaarheid gegeven? Er zijn nu talloze particuliere initiatieven om ADSL op het platteland te krijgen. Als het project in samenwerking met SNN en NOM succesvol is, zijn die andere natuurlijk overbodig.

Kan het college uitleggen hoe het bedrag van € 2 miljoen wordt besteed?

(De heer Van Pijkeren verlaat de vergadering.)

De heer ROUGOOR vraagt waarom ten aanzien van de bestrijding van bosbranden, dat wel als doelstelling in de begroting 2004 is opgenomen, geen nader beleid is geformuleerd. Het lijkt hem zeer belangrijk dit wel te doen, vooral voor het geval er weer zo'n droge zomer komt.

De VOORZITTER deelt mee dat de heer Van Pijkeren wegens familieomstandigheden de vergadering heeft moeten verlaten.

De heer BOERLAND zegt de begroting in de volgorde die in de agenda is genoemd, te zullen bespreken, maar toch ook een totaalbeeld te willen geven.

Spreker constateert dat er ontzettend veel cijfers zijn geproduceerd, maar dat er weinig producten en weinig concrete maatregelen zijn genoemd. Met betrekking tot de presentatie moet er nog wel een slag gemaakt worden, want hoe kan nu een vergelijking worden gemaakt met de uitkomsten over 2002? Hoe staat de begroting 2004 ten opzichte van die voor 2003? Het is allemaal wel te vinden, maar daarvoor moet veel gepuzzeld worden. Het is de taak van de medewerkers de uitkomsten over 2002, de begroting 2003 en de begroting 2004 naast elkaar te zetten. Als dit op de eerste pagina's gebeurt, is meteen duidelijk

waar de provincie nu staat en welke kant zij opgaat.

Zo staan in de Nota van aanbidding enkele opmerkingen over de opcenten die niet overeenkomen met wat daarover in de brief van 18 september staat, omdat in die brief sprake is van een eventuele verhoging in de komende jaren. Een belangrijk beleidsdocument als de begroting moet niet uit allemaal losse stukjes bestaan, maar een geïntegreerd geheel vormen. Zoals de stukken er nu uitzien, wordt het voor de staten alleen maar moeilijker hun controlerende en taakstellende functie uit te oefenen. De stukken moeten in de toekomst vergelijkende cijfers bevatten en transparanter zijn. Het moet duidelijk zijn wat waar bij hoort en op welke terreinen beleid kan worden gemaakt. Zoals het nu is, wordt het voor de staten wel extra moeilijk hun kaderstellende taak uit te oefenen.

Hoe zit het bijvoorbeeld met de personeelskosten? Hoe komt een statenlid erachter hoe de personeelskosten over 2004 zich verhouden tot die over 2003? Vanwege pensioenverplichtingen moet er een extra voorziening worden getroffen van € 500.000,-- en in de Nota van aanbidding wordt ineens een nieuw functiewaarderingssysteem genoemd, waarvan de effecten worden geschat op € 161.000,--. Maar waar staan de personeelskosten 2002, 2003 en 2004 nu integraal? Wat zijn de verschillen en waar moet de komende jaren rekening mee worden gehouden? Eigenlijk kan deze post, vanwege het ontbreken van voldoende inzicht, nu niet worden vastgesteld. Met betrekking tot de apparaatskosten wordt veel te weinig informatie gegeven. Uiteindelijk is het saldo voor de bestemming in de begroting € 3,6 miljoen, terwijl op grond van de brief van 18 september nog € 10 miljoen extra wordt uitgegeven. Toch zijn de apparaatskosten dezelfde. Of is de organisatie zo flexibel dat al die taken ook opgepakt kunnen worden?

Het referentiekader voor de begroting is de Nota van aanbidding en niet de brief van 18 september. Die nota getuigt van weinig beleid en weinig visie. Onder de noemer Nieuw beleid/intensiveringen wordt wel een bedrag van € 2,2 miljoen opgevoerd, maar er is sprake van weinig nieuw beleid en het gaat slechts om een beetje intensivering van bijvoorbeeld de ecologische hoofdstructuur (EHS) en het Plattelandsstructuurfonds. Het collegeprogramma met al zijn ambities is daar in ieder geval niet in terug te vinden. Uiteindelijk is er

een saldo overgebleven van € 3,6 miljoen en met toevoeging van de reserves is er dus € 6,5 miljoen beschikbaar, terwijl er geen gevolgen zijn voor de personeelskosten. Al met al een heel gek verhaal. De economische situatie is verslechterd. Er is sprake van toenemende werkloosheid en afnemende investeringen. De provincie heeft wel geld in de knip, maar voorstellen voor concreet beleid op dit punt zijn niet te vinden. Wat doet de provincie met het vele geld dat zij heeft?

In de begroting voor 2004 wordt ten aanzien van de Programma's economie en toerisme en recreatie een verlaging van de investeringen voorgesteld variërend van 27% tot 65%. Op het moment dat de begroting geproduceerd werd, was er met andere woorden nog geen enkel concreet plan om de uitgaven alleen maar op hetzelfde niveau te houden. De uitspraak dat de werkgelegenheid prioriteit heeft, staat hier toch wel haaks op. Er is dan misschien wel beleid, maar dat moet omgezet worden in concrete projecten en nieuwe producten.

Sprekers fractie vindt het opmerkelijk dat in de begroting 2004 geen enkel voorstel staat voor een bezuiniging. Elke zichzelf respecterende organisatie komt in de loop van het jaar toch wel iets tegen, waarvan zij het gevoel heeft dat dit het volgend jaar echt anders moet? Is helemaal niet gekeken hoe iets efficiënter, flexibeler of doelmatiger kan?

Uit de begroting blijkt niet hoe het nu precies zit met RTV Drenthe. Er moet rente betaald en afgelost worden, maar in de risicoparagraaf is hierover niets opgenomen. Kan het college hierover wat meer vertellen?

De brief van 18 september gaat over de uitvoering van het collegeprogramma. Eigenlijk is het collegeprogramma keurig in die brief vertaald, maar het gaat nog steeds om voornemens. Het is nu zaak het allemaal waar te maken. Het kan dan niet blijven bij een opsomming van wat met het bedrag van € 10 miljoen kan worden gedaan. Als het college nu nog niet in staat is een aantal concrete projecten te noemen, zal aan het einde van 2004 het saldo opnieuw heel positief zijn, maar dan zal van de doelstelling om de economie aan te jagen, heel weinig zijn terechtgekomen. De voornemens van het college zijn goed, maar spreker ziet liever concrete voorstellen. Er moeten projecten komen met duidelijke doelstellingen, die niet alleen meetbaar maar ook toetsbaar zijn.

Sprekers fractie ziet ook graag dat oud beleid wordt ingeleverd voor nieuw. Intern is veel te weinig gekeken wat kan worden ingewisseld. De VVD toetst de projecten op hun effecten voor de werkgelegenheid, want arbeidsplaatsen zijn voor haar van groot belang.

Het college stelt voor € 500.000,- te bestemmen voor projecten, gericht op verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Sprekers fractie heeft in het voorjaar gezegd op dit punt graag met initiatieven te komen.

Op 4 november zal de VVD met een voorstel komen dat in ieder geval aan het criterium kaderstellend voldoet.

De heer HOLMAN wil het college complimenteren met zijn eerste begroting en Nota van aanbidding. Spreker meent er niet aan te ontkomen het niet alleen bij het stellen van enkele vragen te laten; om duidelijk te maken hoe de meningsvorming binnen de fractie heeft plaatsgevonden, moet hij wel wat algemene opmerkingen maken.

Het geheel overziend kan de conclusie zijn dat de financiële positie van de provincie goed is. Er zijn tot 2007 structurele overschotten, zelf als rekening word gehouden met de lagere uitkering uit het Provinciefonds. Er is ruimte om de 18 voorstellen uit de Nota van aanbidding te honoreren en dan is er nog € 10 miljoen over om volgend jaar wat te doen. Er is dus ruimte om nieuwe projecten op te pakken.

Naar de toekomst toe doet het college een beroep op de saldierves. Waarom stelt het college voor hiervan € 3,8 miljoen en bijvoorbeeld geen € 8 miljoen te gebruiken?

De begrotingsoverschotten komen voort uit bespaarde rente. Die rente wordt nu voor een deel - € 2 miljoen per jaar - ingezet als structureel dekingsmiddel en voor een ander deel toegevoegd aan de reserves. Hoe structureel mag die inkomstenbron naar de toekomst toe gepland worden?

Als er zo ruimhartig mee omgegaan mag worden, kunnen die inkomsten dan ook anders aangewend worden?

Een ander deel van de extra inkomsten die benut gaan worden voor nieuwe uitgaven, komt uit de truc met de opcenten. Het opcententariaf is geïndexeerd op basis van het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. Volgens het college leidt dit tot een stijging met 3,21%, terwijl voor de rest van de begroting een prijsstijging van 2% wordt aangehouden, zijnde de

inflatiedoelstelling van de EU. De truc met de opcenten is een mooie manier om geld binnen te krijgen; het bedrag loopt op van € 350.000,- in 2004 tot € 1,5 miljoen in 2007. Maar dit geld moet wel door de autobezitters in Drenthe worden opgebracht. Wat het opcententariaf betreft, is Drenthe bijna koploper en de heer Dijks zal het toch niet op zijn geweten willen hebben dat het autorijden in Drenthe bijna het duurst is van geheel Nederland. Het CDA wil dat in elk geval niet. Sprekers fractie vindt wat nu wordt voorgesteld ook een onheuse techniek om geld vrij te maken.

Er zijn nogal wat bestemmingsreserves, namelijk 30, en het gaat om forse bedragen. Is het niet beter het aantal reserves te verminderen en moeten ze werkelijk het huidige niveau hebben? Zo niet, dan komt er ruimte om nieuwe dingen te doen.

GS komen met het voorstel om voor een bedrag van € 10 miljoen, deels uit de overschotten en deels uit de saldireserve, in 2004 nieuwe dingen te doen. Het bedrag van € 10 miljoen is incidenteel en dus een leuk meevallertje. Waarom is het college zo bescheiden, waarom is het met het collegeprogramma in de hand niet wat ambitieuzer?

Het college schrijft zelf dat om de ambitie van het collegeprogramma ten volle te realiseren, in het meerjarenperspectief aanzienlijke aanvullende maatregelen nodig zijn ter vergroting van de financiële ruimte. Het CDA ziet die maatregelen graag tegemoet en wil daar zelf ook wel voorstellen voor doen.

Uit het overzicht op pagina 17 van de Nota van aanbidding blijkt dat er een overschot is en dat het mogelijk is daar binnen twee maanden een bestemming voor te vinden, keurig verdeeld over de beleidsvelden en de collegeleden. Zo gebeurde het immers al jaren en zo kan het wel doorgaan.

De heer ENGELS vond de constatering dat het al jaren zo gebeurde buitengewoon significant. Het scheelt hem weer een halfuur spreektijd.

De heer HOLMAN is blij met deze opmerking de heer Engels voor te zijn geweest.

De heer Looman zei dat het aspect werk heel serieus genomen moet worden. Het CDA mist in de voorstellen van het college de menselijke maat; er zijn bijvoorbeeld geen voorstellen op het

terrein van de zorg en de vrijwilligers. Bij de algemene beschouwingen zal het CDA op dit terrein met een aantal voorstellen komen. Het geeft geen pas om wel €0,5 miljoen uit te geven voor een faunapassage terwijl de vrijwilligers, de smeeroilie van de Drentse samenleving, maar moeten blijven doormodderen.

De heer LOOMAN begrijpt uit deze opmerking dat de heer Holman ook het landelijke beleid op dit punt afwijst.

De heer HOLMAN had die opmerking wel verwacht. Op landelijk niveau worden bepaalde keuzes gemaakt, maar het gaat in deze statenzaal om de Drentse burger. Het CDA wil zich inspannen voor een goed en leefbaar Drenthe, waarin de mensen plezierig kunnen wonen.

De heer SCHAAP vraagt of het landelijke CDA zich in het vervolg dan ook niet meer gaat bezighouden met de provinciale politiek.

De heer HOLMAN zegt dat er politici en politici zijn: of het nu de heer Dubbelboer is of de heer Mastwijk, het zijn mensen die zich willen roeren. Vaak snijdt het hout wat ze zeggen, soms iets minder.

De heer DIJKS vraagt waar de heer Holman uit afleidt dat het college de Drentse burgers in de kou laat staan. Uit het overzicht op pagina 6 van de brief van 18 september blijkt dat 10% van het daar uitgetrokken bedrag aan sociale infrastructuur wordt besteed.

De heer HOLMAN roept de discussie over het bloemencorso Eelde in herinnering.

De heer SCHAAP wijst erop dat dat probleem er niet meer is.

De heer HOLMAN merkt op dat er wel meer van dergelijke zaken zijn. Maar zijn fractie komt hier dus op terug.

Het college stelt in de brief van 18 september voor de Agenda voor de Veenkoloniën eenmalig een bedrag van €250.000,- te geven. Dat is een druppel op een gloeiende plaat, want om werkelijk iets te doen, is veel meer nodig.

Om de aansluiting van de A28 bij Meppel richting Heerenveen te voorfinancieren, is veel meer geld

nodig dan €2 miljoen. Om werkgelegenheid te creëren is veel geld nodig.

Alle voorstellen moeten heel kritisch op hun doelmatigheid en maatschappelijke relevantie getoetst worden. Is wat al tien jaar in dit huis wordt gedaan, werkelijk zo belangrijk dat er nog tien jaar mee doorgegaan moet worden? Er moet elk jaar, dus structureel, een substantieel bedrag komen voor zaken die in het belang zijn van de Drentse burger.

Het CDA zal bij de algemene beschouwingen een motie indienen, waarin de staten wordt gevraagd uit te spreken dat een substantieel deel van de begroting van de provincie Drenthe moet worden vrijgemaakt om structureel geld te krijgen om grote zaken die voor Drenthe van belang zijn, te doen. De komende periode zal hierover met de andere partijen het overleg worden aangegaan. Spreker maakt uit het verhaal van de heer Boerland op dat de VVD zeker met die motie zal instemmen.

De heer BAAS zegt dat ook zijn fractie bezorgd is over de economische ontwikkelingen die een uitstraling hebben naar Drenthe. In Trouw van vandaag stond in een artikel dat was overgenomen uit het Friesch Dagblad, dat het onvoldoende is dat gedeputeerde en commissarissen naar Den Haag rennen om daar de hand op te houden, maar dat ook de provincie zelf moet laten zien van wanten te weten en van haar sterke punten gebruikmaakt om ook op die manier iets te doen aan het probleem van de werkgelegenheid. Dat neemt niet weg dat de provincie in zwaar weer is terechtgekomen en heel zorgvuldig met haar financiële ruimte om moet gaan.

Niet alleen de bezuinigingen, ook de decentralisatie is ongunstig voor de financiële positie van de provincie, want Den Haag brengt vaak wel de lasten over maar niet de lusten. Het is al met al moeilijk nog vrolijk naar de toekomst te kijken. Maar de provincie moet doen wat zij kan, met name op het punt van de werkgelegenheid. Die intentie komt in een paar begrotingshoofdstukken alsmede in de brief van 18 september best wel tot uitdrukking.

In de andere statencommissies zijn vooral op het onderdeel verkeer en vervoer opmerkingen gemaakt over cofinanciering. Met grote projecten is vaak buitengewoon veel geld gemoeid en die projecten zijn ook niet zonder risico's. Als de provincie eenmaal heeft voorgefinancierd, heeft het

Rijk nog wel eens de neiging met vertraging terug te betalen. Als het gaat om extra geld of voorfinanciering, om welke projecten gaat het dan, hoeveel geld is daarmee gemoeid, hoeveel geld is daarvoor beschikbaar en welke creatieve mogelijkheden zijn er dan binnen de begroting? In de bestemmingsreserves zit namelijk niet zoveel flexibiliteit.

Met het overgrote deel van de in de Nota van aanbidding gedane voorstellen kan sprekers fractie akkoord gaan. Als het mogelijk is de opcenten te betrekken bij het creëren van extra financiële middelen, is spreker daar niet bij voorbaat tegen. Maar heel veel ruimte zit daar niet meer in, want Drenthe heeft al het op een na hoogste tarief. Met betrekking tot voorstel 5 maakt spreker een voorbehoud bij het Noordelijk Productiefonds. Hoe groot is de kans dat het Rijk daar jaarlijks eenzelfde bedrag als het Noorden in steekt?

Voor de actualisering van de Regiovisie Groningen-Assen is €3,3 miljoen nodig. Sprekers fractie wacht eerst de behandeling van het statenstuk hierover af, alvorens over deze post een uitspraak te doen.

Op pagina 12 van de begroting staat onder het kopje Kwaliteit openbaar bestuur dat er nog geen specifieke beleidsvoornemens zijn geformuleerd. Maar om daar het functioneren van de commissaris en zijn dienstauto te laten vallen, vindt spreker wel wat erg ver gaan.

Met betrekking tot doelstelling 31602, Bestuurlijke vernieuwing constateert spreker een hoge ambitie maar een zeer laag budget. Is het wel mogelijk met dit budget die ambitie te realiseren?

Spreker vraagt of er nog een terugkoppeling naar de staten komt van de zaken die bij het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing spelen (pagina 19). Het lijkt hem belangrijk dat de staten hierover in ieder geval globaal geïnformeerd worden. Naar aanleiding van hetgeen op pagina 79 staat, vraagt spreker hoe het college het toeristische bedrijfsleven denkt te prikkelen om wat actiever te worden, meer te participeren, creatiever en innovatiever te zijn. Er wordt door het bedrijfsleven wel veel geklaagd, maar er is weinig activiteit te bespeuren.

Spreker sluit zich aan bij de compliment van de heer Holman voor de begroting, want in algemene zin vond zijn fractie het toch wel een goed verhaal.

De heer ENGELS vraagt of de heer Baas niet de aanvechting heeft gehad ook een opmerking te maken naar aanleiding van doelstelling 31101 op pagina 12 over de kwaliteit van de besluitvorming door GS.

De heer BAAS zegt die aanvechting niet te hebben gehad.

De heer BLANKSMA constateert dat de voorzitter afwijkt van de regel om de fracties in volgorde van grootte het woord te geven. Hij is daar ook voorstander van.

De fractie van GroenLinks is net als het college voor een behoedzaam en zorgvuldig begrotingsbeleid. In het voorjaar heeft GroenLinks opgemerkt de wijze waarop het college de cijfers presenteerde te rooskleurig te vinden. Die presentatie heeft ertoe geleid dat alle partijen die tot nu toe hebben gesproken, denken dat er veel geld is om uit te geven.

De heer BAAS zegt dit niet gezegd te hebben.

De heer BLANKSMA zegt dat de heer Baas een uitzondering is. Hij had overigens niet verwacht dat de heer Baas voor hem zou spreken.

Er zijn talloze redenen om anders met het geld om te gaan, hoewel er in de bijdragen van andere partijen ook elementen zitten die GroenLinks aanspreken.

Spreker zal bij het bespreken van de voorstellen de aanbiedingsbrief volgen.

Met betrekking tot de opcenten wordt de systematiek van de afgelopen jaren gehanteerd, namelijk het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. Dit percentage is niet te vergelijken met het inflatiecijfer over een jaar. Het uitgangspunt is onomstreden, maar omdat wanneer het Rijk bezuinigt, ook de provincies gigantisch gekort worden en er tegelijkertijd heel veel problemen zijn, zal de provincie zelf voor geld moeten zorgen. De provincie heeft zichzelf enorme verplichtingen opgelegd op onder andere het punt van investeringen in de infrastructuur, welke investeringen ten gunste zijn van de automobilisten en daarom moet ook de ongebruikte belastingcapaciteit wel meegenomen worden in de plannen voor financiering van beleidsintensiveringen en de realisering van voorgenomen beleid. GroenLinks geeft een hogere prioriteit aan het verhogen van de verkeersveiligheid in Drenthe

dan aan het accommoderen van een nog verdere groei van de automobiliteit. Met het opcententariaf voor 2004 gaat GroenLinks overigens akkoord.

De heer ENGELS vraagt of de opmerking over de ongebruikte belastingcapaciteit mede gemaakt is in het kader van mogelijk andere vormen van inkomstenverhoging, dan wel uitgavenverlaging.

De heer BLANKSMA meent dat met alleen het verhogen van de opcenten de problemen niet opgelost kunnen worden. Daar is meer voor nodig.

Spreker vindt het terecht dat er voor het komende jaar van uitgegaan wordt dat de behoedzaamheidsreserve nodig is, maar hij vindt het tamelijk roekeloos voor de jaren daarna 75% in te boeken en ervan uit te gaan dat maar 25% nodig is, dit in tegenstelling tot de PvdA die deze reserve voor 100% wil inboeken. Voor het overige stemt hij in met voorstel 2.

Het plan is aan de reserves geen rente meer toe te voegen, maar dat geld te gaan gebruiken (voorstel 3). Daarmee wordt de reservepositie wel structureel aangetast. De rentetoevoeging kon immers gezien worden als een soort inflatiecorrectie.

Hetzelfde geldt eigenlijk voor voorstel 4. Het verhogen van het verwachte dividend is risicovol. Voorstel 5 heeft betrekking op zaken die in de functionele commissies aan de orde komen.

Met betrekking tot voorstel 6 vraagt spreker zich af, of er wel sprake is van een echte dekking van de voorstellen. De financiële ruimte die gecreëerd wordt voor het bedrag van € 10 miljoen, waarvan in de brief van 18 september sprake is, komt voor een belangrijk deel boekhoudkundig tot stand en is geen gevolg van een bezuiniging of feitelijke overschotten.

Op pagina 128 van de begroting staat iets wat spreker als roekeloos ervaart. Het gaat erom of een bedrag van € 12,6 miljoen als minimum algemene reserve voldoende is. Dat minimum geldt al meer dan vijf jaar.

Het college meent dat dit bedrag voldoende is en voegt hieraan toe dat althans het tegendeel niet is gebleken. Dat betekent eigenlijk dat Drenthe nog net niet failliet is gegaan. GroenLinks hecht eraan dat de hoogte van die minimumreserve opnieuw en door een onafhankelijk accountant wordt berekend.

GroenLinks vond het wat merkwaardig om een dag na de vaststelling van de statenagenda een brief van het college te krijgen met voorstellen die alle financiële ruimte opsouperen. De voorstellen moeten echter nog worden doorgerekend en op hun structurele effecten beoordeeld worden. Spreker zet vraagtekens bij de voorgestelde financiering van de voorstellen, omdat de financiële ruimte tamelijk beperkt is. Het college zegt nu te gemakkelijk dat de begrotingsruimte maar moet worden ingezet. Als uitvoering van de door de staten vastgestelde statenagenda enkele miljoenen gaat kosten, zal het college straks zeggen dat de staten maar moeten aangeven waar het geld dan vanaf moet. Het college had zichzelf die vraag ook moeten stellen voor het met deze voorstellen kwam, tenminste voor een deel ervan. Het zou charmant van het college zijn geweest als het nog enige ruimte voor de staten had gelaten en niet voor zo'n gemakkelijke financiering had gekozen.

Met de VVD en het CDA is GroenLinks van mening dat de financiering van een deel van de voorstellen moet worden gevonden door oud beleid in te wisselen voor nieuw.

De heer HOLMAN wijst erop dat deze voorstellen nog niet in de begroting zijn verwerkt. Bij de algemene beschouwingen kunnen de staten voor hun eigen voorstellen dus dekking zoeken uit dezelfde potjes.

De heer BLANKSMA zegt dat geprobeerd moet worden de statenagenda en dit lijstje in elkaar te schuiven.

De heer VEENSTRA meent dat de heer Blanksma een vrij somber beeld schetst. Ziet hij überhaupt ruimte voor nieuwe investeringen?

De heer BLANKSMA zegt aanzienlijk minder ruimte te zien dan het college. Hij ziet ook dat het college geen stappen heeft ondernomen om zijn plannen op een andere manier te financieren dan door boekhoudkundige ingrepen. Het college stelt niet voor ergens op te bezuinigen.

De heer VEENSTRA vraagt of de heer Blanksma de ruimte die hij ziet, kan kwantificeren. Hoeveel minder is die ruimte?

De heer BLANKSMA kan op dit moment niet zeggen welk bedrag het precies is. Hij stelt wel vast dat de PvdA heel optimistisch is en denkt dat er misschien nog wel meer geld kan worden uitgegeven, terwijl hijzelf de neiging heeft de andere kant op te leunen. Er zal heel behoedzaam en zorgvuldig gehandeld moeten worden. Er zal een samenhang moeten zijn tussen de problemen die er zijn en die nog komen en het beleid. Dat beleid moet structureel en niet incidenteel zijn en de staten moeten zich vooral niet rijk rekenen.

De heer ENGELS zegt dat de opmerking over het creëren van ruimte voor de staten hem uit het hart gegrepen is. Maar helaas moet hij er wel op wijzen dat het voorstel van zijn fractie bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2003 om, vooruitlopend en anticiperend op de statenagenda maar ook anderszins, een werkbudget voor de staten te reserveren door de meerderheid van de staten is afgewezen. Het is dan ook een beetje onterecht alleen het college te verwijten dat hiermee geen rekening is gehouden.

De heer BLANKSMA wijst erop dat toen nog gezegd kon worden dat er genoeg financiële ruimte in de begroting zat en dat daarom geen apart werkbudget nodig was. Maar nu wordt alle financiële ruimte, en zelfs meer dan dat, opgevuld door voorstellen van het college.

De heer ENGELS zegt deze analyse niet te delen.

De VOORZITTER zegt dat omdat de heer Blanksma was uitgesproken, de heer Engels meteen zijn verhaal kan houden.

De heer ENGELS vindt het plezierig zo ineens weer in de staart van GroenLinks te mogen spreken.

D66 is met het Presidium van mening dat de behandeling van dit stuk in de commissie primair bedoeld is voor informatie-uitwisseling. Over enkele feitelijkheden heeft de fractie overleg gehad met het ambtelijk apparaat. Dat dit is gebeurd moet niet verward worden met het niet hebben van politieke moed.

Spreker constateert aan de hand van de Nota van aanbidding dat er ten opzichte van de vorige periode sprake is van een duidelijke bijstelling van het financiële beleid. Er is sprake van een heel beheerste inzet op beleidsintensivering en

nieuw beleid, waardoor lang niet alle aanwezige beleidsruimte wordt opgesoupeerd. Dat is verheugend, want het vorige college gebruikte alle ruimte voor, zoals D66 het noemde, veel symbolisch beleid voor de eigen achterban. Gelukkig heeft de heer Holman dezelfde opmerking gemaakt.

Wat verder opvalt is dat er slechts 18 in plaats van 80 voorstellen zijn voor nieuw beleid en dat het in hoofdzaak om heel substantiële zaken gaat op bijvoorbeeld het terrein van natuur, cultuur en ICT. In dit grote geheel vallen de voorstellen voor de Steenuilenwerkgroep en dienstkleiding wat weg. D66 is van mening dat het college zeer verdienstelijk een eerste poging heeft gedaan om de traditionele begroting om te zetten in een programmabegroting en alles wat daarbij hoort. Wat nu voorligt, kan niet het eindmodel zijn. Er is nog veel te wensen op het gebied van meetbare doelstellingen en resultaatgerichtheid, maar de moeite die gedaan moest worden om op basis van de nieuwe dwingende en ingrijpende voorschriften een programmabegroting op te stellen, moet niet onderschat worden.

D66 heeft veel langer aandacht besteed aan de brief van 18 september dan aan de begrotingsstukken. Qua opzet en consequenties is die brief heel wat substantiëler dan de begroting. In de beleidsbrief bij de begroting stond dat de staten nog een brief zouden krijgen over de uitwerking van het collegeprogramma, maar een brief met deze impact, met een groot aantal extra maatregelen die een zeer groot financieel beslag leggen, had D66 niet verwacht.

De brief wordt gepresenteerd als een aanvulling op de begrotingsstukken en een uitwerking van het collegeprogramma. Tegelijkertijd wordt er, vanwege de vele onzekerheden, geen enkel uitzicht op een financiële doorvertaling geboden. Indicatief wordt wel een dekking in de orde van grootte van €10 miljoen genoemd. Bij de Voorjaarsnota komt het totale plaatje aan de orde. De vraag is of deze tweetrapsraket procedureel en procesmatig - een "primitieve" begroting en daaropvolgend een heel substantiële brief - wel aantrekkelijk is. Het is toch de bedoeling van de begrotingsbehandeling dat PS een integrale afweging maken, liefst ook in meerjarenperspectief? In het licht van de brief van 18 september is de betekenis van de begroting betrekkelijk relatief. Het is heel mooi dat de staten vanuit hun kaderstellende rol vroegtijdig mee mogen praten over wat het college allemaal van plan is, maar omdat

het een separaat proces is ten opzichte van de begrotingsstukken zelf, is er geen samenhang. En daarom is er ook niet echt sprake van kaderstelling.

Waarom heeft het college begroting en brief niet integraal aangeboden? Het kan toch niet zijn dat het college pas over wat in de brief staat is gaan nadenken toen de begroting al klaar was?

Hoe open is de discussie op dit moment over deze brief in het verkeer tussen college en staten? Opvallend is dat de meeste in de brief genoemde maatregelen nogal vaag zijn omschreven. Het mooiste voorbeeld hiervan is de doelstelling over water. Eigenlijk staat er: "Hier moet iets gebeuren."

Welke oordeel verwacht het college van de staten op dit moment op dit soort in algemene termen geformuleerde maatregelen?

Er wordt voor een bedrag van € 10 miljoen een indicatieve dekking aangegeven en hierbij wordt ook de saldireserve genoemd. Wordt met die ingreep van € 3,8 miljoen nog recht gedaan aan de afspraken over wat qua norm van financieel beheer het bedrag van de saldireserve zou moeten zijn in relatie tot de rest van de financiële situatie? Is er daarna nog sprake van een gezonde saldireserve?

Is de extra storting van € 2 miljoen die het college in de Reserve flexibel beleid wil doen, wel conform de spelregels? Zo nee, moeten die dan niet veranderd worden? De afspraak was een jaarlijkse storting van 5% van het begrotingsbedrag, inclusief de opbrengst van de opcenten.

De dekking van het meerjarig perspectief zal bij de behandeling van de Voorjaarsnota moeten worden besproken en het college sluit geen enkele manier om uitgaven te verlagen, om zodoende de inkomsten te verhogen, uit. Het gaat dan om zowel externe uitgaven als om ombuigingen intern. Dit doet de vraag rijzen of de gedeputeerde zijn uitlating in de krant bij de presentatie van de begroting dat het personeel zich nergens zorgen over hoeft te maken, de komende jaren wel kan volhouden. Maar tot vreugde van D66 wordt als laatste mogelijkheid ook een belastingverhoging niet uitgesloten. Met die opzet is de fractie van D66 het eens: in eigen huis beginnen, kijken of op uitgaven kan worden bezuinigd en pas als laatste mogelijkheid een lastenverhoging voor de burger. Het aspect voorfinanciering van projecten, die van belang zijn voor de Drentse samenleving, is niet expliciet in de brief opgenomen. Waarom niet?

Wat kan voorfinanciering voor extra gevolgen hebben bovenop de in de brief van 18 september al genoemde?

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat de begroting is opgesteld in een tijd dat het in Drenthe niet alleen economisch slecht gaat, maar het Rijk ook bezuinigingen doorvoert. De PvdA wil het probleem oplossen door de voorzieningen en reserves te gebruiken en aan de norm voor de algemene reserve te knabbelen. Het CDA meent dat als de provincie echt weer iets groots wil gaan doen, daarvoor eerst weer een Fonds grote projecten moeten worden ingesteld.

De OPD zit meer op de lijn van GroenLinks en is van mening dat de bezuinigingen ertoe leiden dat er straks op een aantal fronten waarschijnlijk niets meer te kiezen valt. Het Rijk komt met een bezuiniging op het Noordelijk Productiefonds en de provincie heeft dan de keus tussen het doorvoeren van die bezuiniging of het aanvullen van het budget. Het kan dus zijn dat het bedrag van € 10 miljoen dat met de in de brief van 18 september genoemde plannen is gemoeid, ook nog te hoog is. De OPD is niet optimistisch over de mogelijkheden en denkt dat er met name in de Voorjaarsnota keuzes gemaakt moeten gaan worden.

De nu geleverde stukken zien er plezierig uit en zijn handzaam, maar een vergelijking met de jaren 2002 en 2003 ontbreekt en daardoor is geen goed oordeel te vormen over de reservepositie van de provincie.

Andere partijen hebben er al op gewezen dat er na 2006 geen Langman-gelden meer komen. Het zou prettig zijn als in SNN-verband op dit punt een gezamenlijke strategie werd gekozen en niet de ene commissaris dit zei en de andere politicus dat.

Naar aanleiding van de Ceteco-affaire is besloten dat de inzet van de Europese subsidies beter gecontroleerd moet worden. Is het niet beter dat Europa met duidelijker richtlijnen komt, zodat gemeenten en provincies betere en duidelijker subsidieaanvragen kunnen indienen en niet bang hoeven zijn achteraf subsidie terug te moeten betalen?

De heer WIERINGA leest op pagina 10 van de begroting dat de fracties meer armslag hebben gekregen voor realisering van hun eigen fractie-

ondersteuning. Hoe wordt die fractieondersteuning vormgegeven?

Op dezelfde pagina staat dat burgers intensiever bij agendavorming en beleidsontwikkeling worden betrokken. Op welke manier gebeurt dit?

Bij doelstelling 31301 (pagina 13) wordt vermeld dat gestreefd wordt naar verbetering van de communicatie en de samenwerking met de Drentse gemeenten. Op welke manier gebeurt dat?

Met betrekking tot doelstelling 31603 vraagt spreker hoe het staat met de aanpassing van de personeelsorganisatie van de provincie. Na de herindeling van vijf jaar geleden zijn de gemeenten immers groter en sterker geworden.

Bij de beleidsvoornemens 2004 van doelstelling 37202 (pagina 77) staat dat de provincie uit het oogpunt van volksgezondheid een groot belang heeft bij een veilige waterlevering tegen aanvaardbare prijzen. Drents Belang is het hiermee volledig eens. Maar wat is het doel en het nut van het opzetten van een waterproject op Ambon door de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)? Daalt hierdoor voor de burgers de prijs van het water? Kan het college inzicht geven in de cijfers van dit project?

Wat is de reden dat de voorgaande beheerder van het werkgelegenheidsregister is weggefallen? Waarom moet de provinciale bijdrage met € 26.000,- worden verhoogd en wat dragen de gemeenten bij?

(De vergadering wordt voor enkele minuten geschorst en daarna hervat.)

De heer DIJKS zegt dat het uitgangspunt van het college bij het opstellen van de begroting was dat die qua indeling moest voldoen aan de wensen die de staten op 23 april hadden uitgesproken. De begroting zou zo beleidsarm mogelijk moeten zijn om staten en college de gelegenheid te geven daaraan zelf nog invulling te geven en het college zou met nadere voorstellen komen over de opzet van de Voorjaarsnota.

In de Nota van aanbidding staat dat het college nog met een nadere uitwerking van het collegeprogramma komt. De staten hebben immers gevraagd om een doorberekening van dat programma. Dat is nu voor een jaar gebeurd. In de Voorjaarsnota zullen nadere voorstellen worden voorgelegd, waarbij rekening is gehouden met de teruggang van de zogenaamde doeluitkeringen en

met de wensen van de staten. Op basis daarvan zal de meerjarenbegroting 2005-2007 worden opgesteld.

Met betrekking tot de dreiging dat er na 2006 geen Langman-gelden komen, wijst spreker erop dat de gelden voor de eerste periode ook niet meteen beschikbaar kwamen. Vergeleken met toen is de situatie misschien zelfs wel gunstiger, althans in die zin dat het Noorden nu geen zielige regio meer is, maar een regio met vele potenties. De strategie van het Noorden was en is om in SNN-verband gezamenlijk te opereren onder leiding van de huidige voorzitter, de heer Alders. Het college blijft uitgaan van de kracht en potentie van Noord-Nederland, is zich ervan bewust dat richting 2006 nog een stevige mars te maken is, maar geeft de moed nog lang niet op.

De korting van structureel € 1 miljoen op het Provinciefonds is nog niet definitief, maar het lijkt wel die richting op te gaan.

De afgelopen jaren is steeds 50% van de behoedzaamheidsreserve nodig geweest en de provincie stelt zich wel heel kwetsbaar op als zij die nu afschaft.

Met betrekking tot de algemene reserve wil spreker eens en voor altijd het misverstand uit de weg halen dat Drente arm is, maar aan de andere kant is Drenthe ook zeker niet rijk. Er is een redelijk gezonde begroting met een algemene reserve van € 13,5 miljoen. Die reserve is nodig om risico's die niet voorzien kunnen worden, op te vangen. Er staan vast tig onderzoeksbureaus in de startblokken om de juistheid van de hoogte van die reserve te onderzoeken, maar eigenlijk is het een zaak van de staten en het college en het college vindt deze reserve verantwoord.

De heer HOLMAN vraagt waarom dan wordt voorgesteld in 2004 € 3,8 miljoen en niet bijvoorbeeld € 8 miljoen uit de saldireserve te halen. Is dat om het bedrag van € 10 miljoen vol te maken?

De heer DIJKS wijst erop dat de saldireserve niets van doen heeft met de reserve voor algemene doeleinden. De saldireserve is de vrij besteedbare ruimte die de afgelopen jaren is gespaard en komt bovenop de algemene reserve. Van die saldireserve is ongeveer de helft gebruikt, namelijk € 3,8 miljoen van de € 8 miljoen.

De heer BLANKSMA merkt op dat aan de saldireserve ook uitgaven gekoppeld zijn. Het is dus

niet zo dat het geld daaruit zomaar voor allerlei doeleinden kan worden ingezet.

De heer DIJKS zegt dat het bij de saldireserve om vrij besteedbaar geld gaat. Waarschijnlijk is de heer Blanksma in de war met bestemmingsreserves. Er zijn een saldireserve, een reserve voor algemene doeleinden en een bestemmingsreserve. Alleen onvoorziene risico's worden, nadat de staten die hebben goedgevonden, ten laste van de algemene reserve gebracht. De bestemmingsreserves - de posten 2.01 tot en met 2.30 op pagina 157 - zijn met politieke besluiten belegd. Maar het college wil best nog eens met de staten kritisch bekijken of er in die posten ruimte zit om meer rendement van het geld te krijgen.

De heer ENGELS merkt op dat de heer Looman, toen hij sprak over het regionale beleid, wees op een aantal signalen die in de toekomst wellicht van belang kunnen zijn voor de ontwikkeling van het regionale beleid. Die signalen zijn dat in de toekomst wellicht anders met Den Haag moet worden omgegaan dan het Noorden tot nu toe met het Langman-traject heeft gedaan. Heeft de heer Dijks enig idee hoe het Noorden in gezamenlijkheid en onder leiding van de heer Alders dan wel moet optreden? De regering zegt dat er meer naar kansen moet worden gekeken en de heer Migchelbrink zegt dat meer op speerpunten moet worden ingezet.

De heer DIJKS zegt dat vanuit financiële optiek alleen gekeken wordt naar hoe nieuwe wensen gefinancierd kunnen worden. De effecten van het rijksbeleid zullen in de Voorjaarsnota worden verwerkt. Het uitleggen van het algemene economische beleid van het SNN laat hij aan de heer Schaap over. Maar als het nodig is, zal het college zeker met voorstellen komen.

Het college heeft nog geen voorstellen gedaan voor voorfinanciering in 2004, omdat daarvoor nog geen concrete projecten zijn. Voor het college tot voorfinanciering overgaat, zal het de uitdrukkelijke toezegging van het Rijk moeten hebben dat het geld terugbetaald wordt. In de aanloop naar de Voorjaarsnota zullen projecten waar dit eventueel speelt, helderder in beeld komen.

De heer ENGELS maakte uit hetgeen de heer Swierstra hierover in de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (RIM) zei op, dat er niet

van uitgegaan moet worden dat alles wat de provincie voorfinanciert ook altijd terugkomt. Als de provincie voorfinanciert, doet zij dit dus eigenlijk in de wetenschap dat maar een deel van het geld terugkomt. Deelt de heer Dijks die opvatting?

De heer DIJKS zegt slechts te reageren op opmerkingen vanuit deze commissie over voorfinanciering. Als de provincie in plaats van het Rijk geld moet besteden, vraagt dat een veel groter offer dan voorfinanciering.

Het college acht de kans minimaal dat al in 2004 grote ombuigingen gerealiseerd kunnen worden. Het college zet nu in op heel concrete projecten, die voldoen aan het uitgangspunt van het bestuursprogramma "Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe". Ieder project zal in een afzonderlijk statenstuk aan de staten worden voorgelegd. Voor het Meerjarenuitvoeringsprogramma denkt het college nadrukkelijk wel aan ombuigingen en op pagina 8 van de brief van 18 september is gemeld welke volgorde het college daarbij denkt aan te houden. Het is dus niet zo dat het college wegloopt voor maatregelen om ruimte te creëren. Afhankelijk van signalen uit de staten en de uitkomst van de begrotingsbehandeling zal het college kiezen voor meer herprioritering of een grotere ombuiging.

Als laatste middel om de inkomsten te vergroten denkt het college aan verhoging van het aantal opcenten, maar eerst worden de mogelijkheden in de eigen huishouding bekeken.

De heer ENGELS merkt op dat de heer Dijks bij de presentatie van de begroting heeft gezegd dat wat hem betreft het personeel zich de komende periode geen zorgen hoeft te maken over de gevolgen van welke financiële situatie dan ook. Staat die uitspraak nog steeds, of moet uit de brief van 18 september, waarin met nadruk wordt gewezen op interne kostenverlagingen om de doelstellingen te bereiken, worden opgemaakt dat die uitspraak van tafel is?

De heer DIJKS wijst erop dat in het collegeprogramma staat dat het college ernaar streeft de omvang van de organisatie op peil te houden, onder de voorwaarde dat er sprake is van een flexibele inzet van die organisatie. Die uitspraak staat nog steeds.

De heer Boerland heeft gesproken over de rek in de organisatie. Het is niet zo dat de mensen zitten

te wachten tot er weer een nieuwe klus bedacht is. Als het credo nu is dat er geen nieuw beleid moet komen, dat het huidige beleid voldoende is en dat het accent gelegd gaat worden op de uitvoering van de concrete projecten die in de brief gepresenteerd zijn, dan kan dat met de huidige organisatie. Maar daarvoor moeten de medewerkers wel in die flexibele opzet meebewegen. Gebeurt dat dan garandeert het college de huidige omvang. Daarover is het college met de Ondernemingsraad en het Georganiseerd Overleg in gesprek. Spreker kan zich voorstellen dat een nieuw statenlid de posten niet allemaal direct kan vinden. In een aantal gevallen is wel een vergelijking gemaakt met de begroting 2002, maar bij het personeel wordt alleen het aantal fte's genoemd.

De heer BOERLAND ziet tot zijn genoegen dat de gedeputeerde nu zelf ook moet zoeken waar alles precies staat.

De heer DIJKS begrijpt best hoe moeilijk het allemaal is.

De heer WIERINGA vraagt hoe de heer Dijks de Drentse burger gaat uitleggen dat de provinciale organisatie, die toch behoorlijk fors is, in deze economisch moeilijke tijden en na de gemeentelijke herindeling, die ertoe heeft geleid dat de gemeenten zelf veel meer kunnen doen, in stand kan blijven.

De heer DIJKS zegt dat hij met de heer Wieringa van mening verschilt over de omvang van de organisatie. Het is niet zo dat nu de gemeenten groter zijn geworden, de werkbelasting van de provincie is afgenomen. Integendeel. De gemeenten doen juist steeds meer een beroep op de provincie om hen bij projecten te helpen. Het college is voor een pro-actieve opstelling richting gemeenten en zal daarom steeds meer met die gemeenten samenwerken. De gemeenten willen wel van de toetsing van hun ruimtelijkeordeningsbeleid door de provincie af, maar daar kan geen sprake van zijn.

De heer WIERINGA constateert dat zijn fractie hier toch heel anders over denkt. Hij hoopt dat het college zijn beleid aan de Drentse burger, die wel de broekriem moet aanhalen, kan uitleggen.

De heer DIJKS zegt dat de voorliggende begroting de Drentse burger niet zwaarder belast dan de voorgaande.

Voor de hoogte van de opcenten wordt uitgegaan van het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. Van die afgesproken systematiek wijkt het college niet af.

De heer HOLMAN stelt vast dat de heer Dijks niet ontkent dat er sprake is van een meevaller van in ieder geval € 1,5 miljoen.

De heer DIJKS wijst erop dat het de afgelopen jaren net zo is gedaan. Er is dus geen sprake van een Dijks truc.

De heer HOLMAN zegt dat de extra inkomsten er de afgelopen periode niet waren, omdat de kosten en de opbrengst toen in evenwicht waren.

De heer DIJKS herhaalt dat de systematiek eerder is gebleven.

De heer ENGELS vraagt of de op twee na laatste alinea van de brief van 18 september zo moet worden uitgelegd dat de belastingen niet eerder meer dan trendmatig zullen worden verhoogd dan nadat eerst in eigen huis in de personele sfeer maatregelen zijn genomen.

De heer DIJKS wijst erop dat het bij "interne organisatie" niet alleen om de personeelskosten gaat. Daar vallen ook de kroketten onder.

De heer ENGELS constateert dat het college eerder zal voorstellen de belastingen te verhogen dan dat het in het personeelsbestand zal snijden.

De heer DIJKS zegt dat er vooralsnog geen aanwijzingen zijn dat in het personeelsbestand moet worden gesneden. Maar als de noodzaak daartoe blijkt, zal daartoe wel worden overgegaan. Zolang er voldoende werk is, blijft het college bij zijn uitgangspunt.

De heer ENGELS maakt uit deze woorden op dat de omvang van het personeel dus niet gegarandeerd is.

De heer DIJKS zegt niet te kunnen garanderen dat alle ambities van het college en de staten met de huidige personeelsomvang waargemaakt

kunnen worden. Misschien moeten er dan wel fte's bij. En natuurlijk is het voor de Drentse economie goed als de werkgelegenheid groeit. Maar ook dan kan nog wel een interne bezuinigingsoperatie gerealiseerd worden.

De heer ENGELS gaat ervan uit dat het college weet dat D66 niet echt voor gesubsidieerde arbeid is.

De heer DIJKS merkt, in reactie op de opmerking van de heer Boerland dat de uitgaven voor recreatie toerisme/landbouw in 2004 verschillen van die in 2003, op dat eenmalige kredieten niet aan de begrotingspost worden toegerekend, maar op een andere manier, namelijk via een begrotingswijziging met een dekking uit het Fonds flexibel beleid, worden verantwoord. Hij zal nagaan hoe kan worden bereikt dat de staten hier toch meer zicht op houden.

Spreker hoopt dat de heer Holman inmiddels heeft begrepen dat de saldireserve, dus vrij beschikbare ruimte, maar voor de helft is gebruikt.

Bij de voorstellen tot een bedrag van € 10 miljoen gaat het om een incidentele actie, die geen structurele lasten oplevert.

De opmerking dat het college de vrijwilligers in de kou laat staan, moet op een misvatting berusten, evenals de opmerking dat de menselijke maat uit het oog is verloren. Verkeersveiligheidsmaatregelen in de EHS kunnen er namelijk voor zorgen dat geen reeën worden aangereden, hetgeen het sociale welzijn bevordert.

Met het geld van de provincie Groningen, de gemeenten en het Rijk hoopt het college met het beschikbaar stellen van € 250.000, -- extra de Agenda voor de Veenkoloniën de komende jaren ook werkelijk tot uitvoering te brengen. Het college hoopt dat in 2004 de schop nu eindelijk eens de grond in gaat.

De heer HOLMAN zegt dat de clou natuurlijk is dat nu, omdat structurele middelen ontbreken, met incidenteel geld de ambitie van het college wordt uitgevoerd. Dat de gedeputeerde op de voorbeelden ingaat is leuk, maar was niet sprekers bedoeling. Hij heeft liever dat het college aangeeft hoe het denkt structureel geld te krijgen om de ambities waar te maken.

De heer DIJKS wijst op de saldireserve en op de ruimte in de begroting voor de komende jaren. Er

kan nog voldoende nieuw beleid gemaakt worden, maar de ambitie vraagt meer ruimte dan de saldireserve biedt. Daarom moeten met betrekking tot de bestemmingsreserve eventueel nieuwe keuzes worden gemaakt en zal niet te ontkomen zijn aan herprioritering c.q. ombuiging van beleid. In 2004 komt het college hierop terug. Het college hoort graag van de staten welke richting zij wensen uit te gaan, want daar kan het dan bij het opstellen van de Voorjaarsnota zijn voordeel mee doen. Spreker is het met de heer Baas eens dat de provincies wel allerlei leuke dingen van het Rijk krijgen, maar niet een pot met geld. Voor al die projecten moet daarom ook gereserveerd worden. Toen het Fonds flexibel beleid werd ingesteld, gold de 5%-regeling. Toevoeging van het nu voorgestelde bedrag tast die regeling niet aan, want hiermee wordt onder de 5% gebleven. Het college wil aan dat fonds extra geld toevoegen omdat het in 2004 vanuit dit krediet enkele projecten wil realiseren.

Er vinden nog steeds rentetoevoegingen aan de reserves plaats, maar het zal niet meer het hele rentebedrag zijn.

De heer BLANKSMA merkt op dat de vermindering van de rentetoevoeging slechts een van de elementen is die de reservepositie aantasten.

De heer DIJKS zegt al te hebben uitgelegd waarom het college geen behoefte heeft aan een nieuw onderzoek naar de omvang van het vermogen.

De spelregels voor de Europese subsidies zijn bekend. Er is ook een heleboel geld, maar niemand durft een aanvraag te dienen. Maar als het nodig is en het kan, zal het college zeker ook van die gelden gebruikmaken.

Spreker zal graag de complimenten voor de stukken aan de organisatie overbrengen. De begroting moet eigenlijk al voor de zomer klaar zijn, de Nota van aanbidding wordt later geschreven en naar aanleiding van de laatste signalen uit Den Haag is de brief van 18 september geschreven.

De heer VEENSTRA vraagt of de heer Dijk's zijn opmerking dat niemand eigenlijk een verzoek om subsidie bij Europa durft indienen, kan toelichten.

De heer DIJKS zegt dat dit het gevolg is van de affaire met geld uit het Europees sociaal fonds (ESF). Sindsdien zijn de provincies en gemeenten

veel voorzichtiger geworden. Maar er wordt nu gewerkt aan het toegankelijker maken van die regeling.

De heer BOERLAND wijst erop dat als gevolg hiervan Nederland een netto betaler is. Er ligt € 800 miljoen aan ESF-geld op plank en voor de besteding daarvan gelden hier zoveel regels dat Italië en Spanje wel geld krijgen en Nederland niet.

De heer DIJKS merkt op dat de grote vraag hierbij is wie die regels heeft bedacht: Nederland of Brussel? Als het antwoord Nederland is, zou er iets aan gedaan kunnen worden. Maar dit punt heeft de aandacht, zoals dat heet.

Spreker wijst de heer Wieringa erop dat het college niet gaat over de invulling van de fractieondersteuning. Dat is een zaak van de fracties en de Statengriffie.

De begroting van de WMD is geen zaak van de provincie.

De opmerkingen over het arbeidsmarktbeleid zullen door de heer Schaap beantwoord worden. Het feit dat geen specifieke beleidsvoornemens zijn vermeld, betekent niet dat het college achterover leunt en niets doet, maar dat het bestaande beleid wordt gecontinueerd.

Naar aanleiding van de opmerkingen over openbare orde en veiligheid deelt spreker mee dat de CvdK voornemens is een rapportage te maken en die te zijner tijd met de staten te bespreken.

De heer SCHAAP merkt op dat verschillende fracties naar aanleiding van de zorgelijke werkgelegenheidssituatie een link hebben gelegd tussen het regionale beleid en het gesprek dat verleden week met het kabinet is gevoerd. De zorg van de staten is terecht en wordt ook door het college gedeeld.

Met betrekking tot het plan Langman ook na 2006 voort te zetten, is het collectieve geheugen in Den Haag niet al te best. De redenen waarom Langman ooit is bedacht en de afspraken tot en met 2006 en tot en met 2010, zijn het kabinet nog eens indringend voorgehouden. Dat er in 2006 sprake is van een knip, is een gevolg van de Europese subsidieprogramma's en het is dus niet zo dat er vanaf 2006 een geheel blanco situatie is. Den Haag heeft beloofd dat hierover nog weer een nieuw gesprek komt. De deur is dus niet dichtgegooid. Wat er gebeurd is, is allemaal wel

heel vervelend, maar de handreikingen worden door de drie colleges en het SNN opgepakt en zoveel mogelijk uitgemolken.

De staten wijzen er terecht op dat werk het centrale thema is in het collegeprogramma en het is dan ook terecht dat de vraag is gesteld hoe dit centrale thema in de brief van 18 september is vertaald. Voor alle projecten in het kader van de werkgelegenheid is Kompas het belangrijkste instrument. De lijnen die in de brief zijn uitgezet, zijn volgens de fracties niet zo herkenbaar en vandaar hun vraag of niet een programma kan worden gemaakt dat puur gericht is op het creëren van werk. Het college zal dit nog eens bekijken, want de doelstelling is hoe dan ook werk en dat moet op een herkenbare manier gecommuniceerd worden. Spreker heeft wel de indruk dat staten en college het inhoudelijk eens zijn.

In de brief wordt € 2 miljoen opgevoerd voor het bereiken van de doelstelling 85%-breedband-internet in 2007. Deze doelstelling is gerelateerd aan de lijn die KPN en NOM naar aanleiding van een opdracht van het SNN hebben uitgezet. Er blijken met betrekking tot staatssteun en de wijze van aanbesteden allerlei regels te zijn en de lijn KPN/NOM blijkt dan ook niet echt haalbaar. Dat heeft ertoe geleid dat de Bestuurscommissie Economische Zaken, Toerisme en Recreatie hedenochtend heeft besloten deze zaak op een heel andere manier te organiseren. Voor Drenthe staat hierbij het bereiken van het landelijk gebied voorop, want de steden en dorpen krijgen die voorziening wel en wat het college betreft

gebeurt er volgend jaar al iets concreets. Om dat doel te realiseren, heeft het college alvast € 2 miljoen uitgetrokken. Er zijn wel veel particuliere initiatieven, maar die hebben vooral betrekking op de niet-witte gebieden, waar ADSL gemakkelijk aan te leggen is.

In reactie op de opmerking van de heer Wieringa over het werkgelegenheidsregister wijst spreker erop dat Arbeidsvoorziening niet meer bestaat. Omdat het toch belangrijk is de gegevens boven tafel te krijgen, haalt het college dit werk naar zich toe.

De begroting van RTV Drenthe is binnen en het college zal daarover binnenkort aan de staten rapporteren.

Het Noordelijk Productiefonds is in de begroting opgenomen, in de hoop dat het bedrag helemaal gematcht wordt door landelijk geld. Er is een paar maal overleg geweest met de staatssecretaris en

haar is duidelijk gemaakt wat het Noorden hiermee wil. Spreker heeft de indruk dat de staatssecretaris hier eigenlijk heel positief tegenover staat en hij heeft dan ook goede hoop dat het Noordelijk Productiefonds in haar begroting komt te staan. Als dat gebeurt, stelt het Noorden eenzelfde bedrag beschikbaar.

Er wordt gewerkt aan het op papier zetten van de rol van de provincie in de sector Recreatie en toerisme. Wat het college betreft zal er een inzet blijven op het gebied van promotie en marketing, vooral omdat de andere partijen hun rol niet helemaal op kunnen pakken. Het antwoord op de vraag hoe andere partijen gestimuleerd kunnen worden hierop een wat meer positieve kijk te krijgen, is moeilijk te geven. Maar spreker blijft goede hoop houden.

TWEEDE TERMIJN

De heer LOOMAN zegt helemaal geen behoefte te hebben aan een accountantsrapport over het weerstandsvermogen van de provincie. Uit een recent accountantsrapport weet hij dat het weerstandsvermogen van een semi-overheidsinstelling zou moeten liggen tussen 8% en 12%, maar dan worden daartoe niet alleen de algemene reserve en de saldireserve maar ook de bestemmingsreserves gerekend. Vertaald naar de provinciale begroting ligt het weerstandsvermogen van de provincie tussen de 45% en 50%.

Saldi-reserves worden aangelegd in tijden waarin het financieel goed gaat, juist om in mindere tijden, waarin toch aan beleidsintensivering moet worden gedaan, niet meteen de lasten te moeten verhogen. Spreker is daarom blij met de toezegging dat nog eens zal worden nagegaan welke ruimte er in de bestemmingsreserves zit.

Op dit moment is de werkgelegenheid het grootste probleem. Spreker pleit ervoor van de inspanningen van de provincie op dit terrein een eigen programma te maken. Het gaat om meer dan alleen arbeidsmarktbeleid, want ook de ID-banen zouden hierbij betrokken moeten worden. Ook de ESF biedt misschien nog mogelijkheden. Het college moet het niet laten bij het schrijven van beleidsnota's, maar zo snel mogelijk met concrete actiedoelen en meetbare doelstellingen komen.

Spreker is de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel in de stukken niet meer tegengekomen. Wat betekent dit?

De heer DIJKS merkt op dat er wel een post voor is opgenomen, maar niet van de omvang als voor de Regiovisie Groningen-Assen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN merkt op dat dit hogere bedrag niet betekent dat daar sneller wordt gewerkt.

De heer LOOMAN heeft toch het gevoel dat daar meer dynamiek in zit dan in de andere regiovisie.

De heer BAAS zegt in de Statencommissie RIM al te hebben opgemerkt dat de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel iets van een dood paard weg heeft.

De heer BOERLAND zegt dat de essentie van zijn eerste termijn was dat er geld is om activiteiten te ontplooiën. De afspraak was wel dat de begroting beleidsarm zou zijn, maar de fractie van de VVD wil graag daden zien. Als daarmee gewacht moet worden tot de Voorjaarsnota 2004 is vastgesteld, dan rest nog slechts een halfjaar om € 10 miljoen te besteden.

De heer DIJKS zegt dat dit een misverstand is. Met het uitgeven van het bedrag van € 10 miljoen kan morgen al begonnen worden. De enige voorwaarde van het college is dat het geld in 2004 ook werkelijk wordt besteed of met heel goede uitvoeringsplannen is belegd. Het college komt hiervoor met afzonderlijke statenstukken en die kunnen bij wijze van spreken al in december 2003 besproken worden.

De heer BOERLAND zegt dat hiermee aan de wens van zijn fractie tegemoetgekomen wordt.

De heer ENGELS zet een vraagteken bij de volgorde die nu gehanteerd dreigt te gaan worden. De staten nemen bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2004 een integraal afgewogen besluit over voorgenomen extra maatregelen en de financiële inkadering daarvan. Zijn fractie zit daarom niet te wachten op daarop vooruitlopende voorstellen.

De heer DIJKS zegt dat het college toch dit plan heeft. Er ligt een sluitende begroting met zelfs nog financiële ruimte en het college is het van harte met de fractie van de VVD eens dat niet tot volgend voorjaar moet worden gewacht. Om werk te

maken in een veilig en sociaal Drenthe, moet zo snel mogelijk aan de slag worden gegaan; dat is de insteek van het college.

De heer ENGELS merkt op dat in dat geval de inhoud van de brief van 18 september in de begroting had moeten worden opgenomen. Wat nu gebeurt is procesmatig een vrij ridicule benadering.

De heer HOLMAN wijst erop dat de commissie opmerkingen heeft gemaakt die veel verder gaan dan wat het college in zijn brief voorstelt. De PvdA en D66 zeggen dat het allemaal veel integraler moet en de VVD en het CDA hebben geconstateerd dat de ambitie veel te laag is. De Voorjaarsnota 2004 is een ideaal moment om tegemoet te komen aan die opmerkingen. Het college kan dan niet, geen rekening houdend met de opmerkingen van de staten, gewoon doorrammen.

De heer DIJKS stelt vast dat de heer Holman niet goed heeft geluisterd. Hij heeft gezegd dat als de staten met de denkrichting van de brief van 18 september akkoord gaan, het college direct voorstellen gaat uitwerken, die zo nodig al in de statenvergadering van december kunnen worden behandeld.

De heer HOLMAN heeft dit wel begrepen, maar hij wijst erop dat de staten het college vragen een andere richting te kiezen.

De heer DIJKS hoort dat dan graag duidelijk, maar dat kan op 4 en 5 november ook nog wel.

De heer BOERLAND heeft nog niet gehoord of de heer Dijkstra ook voornemens is te letten op de transparantie. De begroting moet zo weinig mogelijk op een puzzel lijken. Behalve dat de begroting aan de wettelijke eisen moet voldoen, moet het ook een klantvriendelijk document zijn. Daarvoor moeten in ieder geval de cijfers van 2002 ook worden vermeld.

Spreker vraagt of het bijhouden van het werkgelegenheidsregister wel een taak van de provincie is. De Kamers van Koophandel en het Centraal Bureau voor de Statistiek doen op dit gebied ook al onderzoek en is het niet mogelijk die werkzaamheden en gegevens te clusteren? Degenen die bevraagd worden, worden nu al een beetje gek van al dat bevragen.

De heer HOLMAN heeft de indruk dat de commissie enkele van de punten die het college wil aanpakken, vrij breed onderschrijft, maar daarbij tevens laat weten dat de ambitie wel drie tikkeltjes meer mag zijn en dat er ruimte moet worden geschapen om die ambitie waar te maken. Op 4 en 5 november zal hierover wel verder gediscussieerd worden.

Spreker legt de andere fracties de vraag voor wat hun oordeel is over hoe met het budgetrecht is omgegaan. In maart is de verordening gewijzigd en niemand heeft daar toen eigenlijk de betekenis goed van begrepen.

De heer ENGELS vraagt wat deze opmerking precies betekent voor de aard en de omvang van het budgetrecht.

De heer HOLMAN wijst erop dat tot de wijziging van de verordening in maart, de grens €23.000,-- was. Maar het gaat er ook om wanneer de staten iets zeggen over wanneer het geld besteed mag worden en welke bevoegdheid het college heeft. Volgens hem is dit nog niet helemaal duidelijk en daarom wil hij er graag nog eens over spreken.

De heer BLANKSMA zegt zijn opmerkingen voor de algemene beschouwingen te bewaren.

De heer WIERINGA heeft geen antwoord gekregen op zijn vraag over de communicatie met de burgers over de agendavorming en de beleidsontwikkeling.

Omdat de provincie voor 50% aandeelhouder is, heeft zij naar sprekers mening wel degelijk zeggenschap in hoe de WMD handelt.

De heer DIJKS is blij dat de heer Looman de toezegging dat in den brede over de financiële middelen kan worden gediscussieerd, ondersteunt. Het college zal hiermee aan de slag gaan.

Transparantie is ook voor de communicatie met de burger van groot belang. Op de pagina's 148, 149 en 150 staat wel een overzicht, maar dat is niet consequent doorgevoerd. In het verleden is wel eens een populaire versie van de begroting voor het publiek uitgebracht, maar spreker is er niet zeker van dat dat een groot succes was.

In april is afgesproken dat het college met nadere voorstellen zou komen ter verbetering en daar wordt nog steeds aan gewerkt. De opmerking van

de heer Boerland zal daar zeker bij betrokken worden.

Dualisme roept hetzelfde gevoel op als wanneer een kind uit huis gaat en zijn eigen leven gaat leiden. In het dualisme horen bepaalde zaken bij het college thuis en andere bij de staten.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat als het gaat om het budgetrecht van de staten, het plafond waar beneden GS over een bedrag mogen beslissen, wat PS doen en wat gemandateerd is aan GS, door de staten van Drenthe zelf is bepaald.

De heer DIJKS wijst erop dat de staten hebben ingestemd met de autorisatie van de begroting, wat betekent dat zij beslissen over alles wat in de blauwe vakjes staat. Het college legt verantwoording af over het gevoerde beleid. Die afspraak hebben staten en college op 23 april met elkaar gemaakt.

Mevrouw DE VRIES zegt dat dit wel waar is, maar dat een afspraak natuurlijk wel kan worden herzien.

De heer DIJKS zegt dat het college daar helemaal niets voor voelt. Het college wil zijn werk kunnen doen en gewoon besturen. Dat is ook waar het college voor ingehuurd is.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat de mandatering van het subsidiebedrag helemaal niet wettelijk is geregeld. Dat bepalen de staten van Drenthe zelf.

De heer SCHAAP merkt naar aanleiding van de woorden van de heren Looman en Boerland dat zij geen beleid willen maar actie, op, dat dit ook precies is wat het college wil. Er zal dan ook niet overal een beleidsplan voor bedacht worden, er zullen programma's worden gemaakt en via projecten zal getracht worden de doelstellingen te bereiken.

Spreker zal bezien of alle aspecten van het thema werk bij elkaar kunnen worden gebracht en dan niet in een beleidsnota maar in programma's. Als op enigerlei wijze blijkt dat de provincie dubbel werk doet met het werkgelegenheidsregister, of dat anderen het beter kunnen, zal het werk hieraan onmiddellijk worden gestopt.

Spreker gaat niet zover dat hij de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel een dood paard

noemt. Heel binnenkort wordt met een evaluatie gestart en de staten krijgen de resultaten daarvan voorgelegd.

De VOORZITTER neemt aan dat de staten na deze uiteenzetting voldoende materiaal hebben voor een goede discussie op 4 en 5 november.

10. Statenstuk 2003-78, Het zorgdragen voor een veilige (werk)omgeving van het provinciehuis

De heer BAAS zegt zijn opmerkingen niet als adviseur op dit gebied te maken maar als Statenlid. Naar zijn mening had, wat nu wordt voorgesteld, al veel eerder moeten gebeuren. Misschien hebben de activiteiten van enkele Drentse crimineeltjes er wel toe bijgedragen dat dit plan er nu is.

Het gekozen concept lijkt spreker juist. Het pand heeft aan de ene kant een publieke functie en de Drentse burger moet het gevoel hebben gastvrij ontvangen te worden, maar aan de andere kant een kantoorfunctie, waarvoor een zekere beveiliging absolute noodzaak is.

Met de bouwkundige aanpassingen, die niet goedkoop zijn, gaat sprekers fractie akkoord. Het lijkt spreker geen goede gedachte met de huidige externe beveiligingsorganisatie verder te gaan. De beveiligingstaak gaat veranderen en wordt veel indringender en spreker heeft niet het idee dat de taak op dit moment geweldig goed wordt uitgevoerd. Het lijkt hem daarom beter deze voorziening opnieuw aan te besteden en natuurlijk mag het huidige bedrijf daarin meedoen.

Mevrouw DE VRIES stelt vast dat het beveiligen van het provinciehuis in totaal €900.000,- kost. Wat uit het provinciehuis verdwijnt, beperkt zich tot enige laptops per jaar, waarbij men zich vaak via de ramen toegang verschaft. De beste beveiliging wordt verkregen wanneer bezoekers verplicht zijn een pasje te dragen waardoor zij als vreemdeling in dit huis herkenbaar zijn. Maar wat is er gemakkelijker dan zo'n pasje in de zak te steken? De fractie van het CDA vindt het openbaar zijn van het provinciehuis een groot goed en is daarom op voorhand niet overtuigd van de noodzaak voor de beveiliging €9 ton uit te trekken. Bovendien, in geval van nood en tijdens een oefening gaat de Bedrijfshulpverlening (BHV) elke kamer en elke wc langs om te kijken of nog iemand aanwezig is.

Spreekster stelt daarom de volgende vragen.

1. Hoe open blijft het provinciehuis?
2. In hoeverre biedt het nieuwe systeem de garantie dat ongewenste vreemdelingen inderdaad niet meer binnenkomen?
3. In hoeverre garandeert het pasjessysteem dat degenen die in het gebouw aanwezig zijn, op dat moment ook inderdaad veilig zijn?

De heer BOMHOF onderschrijft het verhaal van de heer Baas, al heeft zijn fractie wel enige twijfel over de hoge kosten. Hij heeft hierover met de ambtenaren overleg gehad en hem is duidelijk geworden dat er lange tijd gewikt en gewogen is en hoe de offertes tot stand zijn gekomen. Ook over het aanbestedingsbeleid is hem de nodige duidelijkheid verschaft. Sprekers fractie is dan ook wel content met de aanpak.

De bezwaren tegen de zichtbare draagplicht vindt de VVD belachelijk, want daarmee wordt toch niet een te groot offer van het personeel gevraagd.

De heer ENGELS sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Baas en mevrouw De Vries en zeker ook bij de laatste opmerking van de heer Bomhof.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN is het ook eens met wat de vorige sprekers hebben gezegd.

Strekt het bouwkundige deel zich ook uit tot het parkeerterrein? Er is immers al verschillende malen in auto's ingebroken.

Moeten incidentele bezoekers, bijvoorbeeld leden van de steunfractie of een inspreker in een fractievergadering, ook een pasje dragen en zo ja, krijgt hij dat aan de balie of moet hij dat van teweren aanvragen?

De heer LANGENKAMP vindt het wel heel veel geld, terwijl het nog maar de vraag is wat het oplevert. Iemand kan hier wel zomaar naar binnenlopen, maar dat zegt nog helemaal niet of het om al dan niet gewenst bezoek gaat.

Het veiligheidsaspect voor degenen die in dit gebouw werken moet natuurlijk zwaar wegen, maar dat aspect staat los van beveiliging tegen inbrekers. Spreker meent dan ook dat die kosten gesplitst moeten worden. Nog beter is het twee aparte voorstellen te maken.

Op pagina 1 van de beleidsbrief wordt onder het hoofdje Meetbaar/Beoogd beleidseffect gesugge-

reerd dat de huidige beveiliging/bewaking geen professionele uitstraling heeft. Waarop is die mening gebaseerd en is het dan wel juist met dit bedrijf door te gaan?

De heer WIERINGA vraagt wat de kosten zijn van de vervolgstappen die in punt 6 zijn genoemd. Waarom wordt de beveiligingsfunctie niet direct al geïntegreerd in die van telefonist/receptionist? Op deze manier kunnen direct al de kosten van de externe dienstverlener bespaard worden.

De heer ROUGOOR wil zich met name aansluiten bij het betoog van mevrouw De Vries. Het gaat er toch om wat de provincie voor die € 9 ton krijgt. Op welke risicoanalyse zijn de maatregelen gebaseerd? Is er een nulmeting gemaakt aan de hand waarvan de effecten van de ingezette middelen kunnen worden nagegaan? Zijn daar ook kwantitatieve doelstellingen bij?

Wat zijn de ervaringen bij de andere provincies? Is daar een soortgelijk systeem ingevoerd en zo ja, wat is de effectiviteit daarvan?

Waarom wordt camerabewaking op de onder punt 3 genoemde plekken ingevoerd? Hebben zich daar in het verleden daadwerkelijk incidenten voorgedaan?

De heer BOMHOF vraagt of het wel de taak van de staten is, die toch de kaders moeten stellen en op hoofdlijnen moeten oordelen, om zo gedetailleerd op dit stuk in te gaan.

De heer ROUGOOR zegt alleen de camerabewaking expliciet te noemen, vooral ook omdat die voor een aanzienlijk deel van de kosten zorgt. De weerstand tegen zichtbare identificatie acht de PvdA niet van groot belang. Die weerstand hoeft althans geen beletsel te zijn om het voorgestelde systeem in te voeren.

Wie wordt de externe professioneel ervaren dienstverlener en hoe heeft de aanbestedingsprocedure er uitgezien?

De heer DIJKS hoopt dat het provinciehuis het huis voor de inwoners van Drenthe blijft. Het openbare deel blijft vrij toegankelijk. Iemand die bij de balie van de Stafgroep Communicatie moet zijn, kan die balie zonder pasje bereiken. Pas als iemand verder het gebouw in wil, moet er registratie plaatsvinden.

Het voorgestelde veiligheidssysteem is gebaseerd op twee pijlers. De eerste is de bescherming van de eigen mensen. Het is een vereiste dat er een registratiesysteem komt, want de BHV moet weten welke mensen in huis zijn. Tijdens een oefening kan wel elke deur langsgegaan worden, maar bij een echte ramp is daar geen tijd voor. Dan moet bekend zijn welke mensen zich naar de verzamelplek hebben begeven en wie van de geregistreerden mogelijk nog in het gebouw zijn. Aan invoering van een registratiesysteem valt dus niet te ontkomen.

Het is niet bekend hoe de ontvreemdingen vanuit het gebouw veroorzaakt zijn, maar de frequentie van ongewenst bezoek is de laatste tijd fors opgelopen. Het is niet ondenkbaar dat de kwaadwillenden zich overdag uitvoerig in het gebouw oriënteren en 's nachts toeslaan. Ook daarom komt er camerabewaking.

Toen een aantal jaren geleden het parkeerterrein werd gerenoveerd, is toegezegd dat er toezicht zou komen. Het is helaas allemaal nodig. Het college deed het ook liever allemaal niet, maar de kosten van alle vernielingen en ontvreemdingen zullen, als er niets wordt gedaan, binnenkort hoger zijn dan de investeringslasten die met de voorliggende voorstellen zijn gemoeid. Als de ontvreemdingen vanuit het gebouw doorgaan, zal de verzekeringsmaatschappij zeker maatregelen voorschrijven. Het zal niet langer geaccepteerd worden dat het gebouw onbeveiligd is.

De opmerkingen over het dragen van pasjes, zal spreker te bestemder plekke doorgeven.

De opmerkingen over de externe dienstverlening zal het college zich ter harte nemen en het zal er zijn voordeel mee doen.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat op een aantal vragen geen antwoord is gekomen. Zij verzoekt om schriftelijke beantwoording hiervan, opdat haar fractie dat antwoord nog kan betrekken bij het bepalen van haar standpunt in de statenvergadering.

De heer DIJKS merkt op de zaak waar het om gaat, duidelijk uiteen te hebben gezet. Het gaat allereerst om de veiligheid van het personeel en in de tweede plaats om het terugdringen van de criminaliteit. Alle andere zaken spelen een rol in de marge.

De aanpassingen die nu worden voorgesteld, maken dat het gebouw, dat immers al dertig jaar oud is en voortdurend aan de eisen van de tijd moet worden aangepast, nog lange tijd bruikbaar is.

Het gaat bij de pasjes niet om de draagplicht of om de effectiviteitsmeting. Het gaat om de veiligheid van de medewerkers en om de bescherming van de provinciale eigendommen.

Er zijn wel cijfers over inbraken in het provinciehuis en in auto's op het parkeerterrein, maar gelukkig heeft zich in heel lange tijd geen calamiteit voorgedaan. Maar in geval van zo'n calamiteit moet wel goed opgetreden kunnen worden. Dat kan in de huidige situatie niet.

Het college is bij het maken van dit voorstel niet over een nacht ijs gegaan. Drenthe is een van de weinige provincies waar iemand het provinciehuis ongehinderd kan binnenstormen.

De heer LANGENKAMP herhaalt zijn vraag of het niet mogelijk is de kosten uit te splitsen.

De heer DIJKS verwijst naar bijlage 1.

De heer LANGENKAMP maakt uit die cijfers op dat de grote bedragen bedoeld zijn voor de verhoging van de veiligheid van de mensen en niet voor het voorkomen van diefstal. Als de cijfers op die manier worden uitgesplitst, is het voor veel fracties veel gemakkelijker dit hoge totaalbedrag te accepteren.

De heer DIJKS zegt dat er bouwkundige ingrepen gepleegd moeten worden om beveiliging mogelijk te maken. Zo wordt de huidige tochtsluis vervangen, wordt de publieksruimte aangepast en moeten niet vrij toegankelijke ruimten afgesloten worden. De heer Langenkamp wil toch niet weten hoeveel bakstenen er in totaal nodig zijn?

De heer WIERINGA zegt dat zijn vraag wat de kosten van de vervolgstappen zijn, niet is beantwoord.

De heer DIJKS zegt dat die kosten wel gemeld worden als die stappen aan de orde zijn.

De heer WIERINGA zegt met die tactiek problemen te hebben. Hij wil weten wat de staten nog concreet te wachten staat.

De heer ROUGOOR stelt net als mevrouw De Vries prijs op een schriftelijke beantwoording van zijn vragen. Het gaat uiteindelijk om € 9 ton en dat is toch een substantieel bedrag.

De heer DIJKS deelt in antwoord op de vraag van de heer Wieringa mee dat het systeem zo wordt gemaakt dat er andere diensten aan gekoppeld kunnen worden. Het gaat dan om kopiëren en betalen in de kantine en dergelijke. Daar hoeven niet altijd direct kosten aan verbonden te zijn.

De heer WIERINGA vraagt of dit een toezegging is dat er geen extra kosten volgen.

De heer DIJKS wijst erop dat er morgen al omstandigheden kunnen zijn die ertoe dwingen andere voorzieningen te treffen. Maar aan het nu voorgestelde systeem zijn niet direct vervolgcosten verbonden.

Met betrekking tot de kosten meent spreker dat onderscheid moet worden gemaakt tussen de exploitatiekosten en de investeringskosten. De investering bedraagt € 640.000,-- en de rest zijn jaarlijkse exploitatiekosten.

Spreker zal proberen de vragen schriftelijk te beantwoorden, maar garandeert niet dat het lukt.

Hij doet een dringend beroep op de staten om vanwege de verantwoordelijkheid voor de veiligheid voor het eigen personeel en om een halt toe te roepen aan de toenemende criminaliteit met het voorstel in te stemmen.

De VOORZITTER zal het Presidium voorstellen het stuk de B-status te geven.

11. Statenuk 2003-85, Ontwikkeling Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT)

Mevrouw DE VRIES vindt het goed dat er een overzicht is gemaakt van de kosten die nodig zijn om het NNBT tot een goed einde te brengen en ervoor te zorgen dat er naar de toekomst toe geen ongelukken gebeuren. Van een paar dingen wil de fractie van het CDA echter toch nog wel wat meer weten. Het gaat dan om de vanzelfsprekendheid waarmee wordt gezegd dat de projecten Cultuurtoerisme II en DrentsGoed/Landleven moeten worden doorgezet en dat de provincie daar dan alsnog nog weer een bedrag naast moet leggen.

In hoeverre zijn die projecten succesvol en in hoeverre zijn ze bij extra provinciaal geld gebaat? Het restant van de lening bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) waarvoor de provincie garant staat, was op 31 december 2002 € 338.000,--. Bij de oprichting van het NNBT is een schuld van de Provinciale VVV mee overgegaan. In hoeverre is die garantstelling toen ook mee overgedragen? Ligt die verplichting inderdaad nog steeds op het bordje van de provincie Drenthe?

De heer DOHLE meent dat het stuk de A-status kan behouden als de staten van plan zijn alles bij het oude te laten. Het faillissement van het NNBT trekt echter een streep tot het tot dusverre gevoerde beleid en vanaf nu geldt hoe in de toekomst verder zal worden gegaan.

Als nu een streep onder het oude beleid wordt getrokken en het plan is de projecten toch door te zetten, rijst de vraag of deze projecten wel in het nieuw te voeren beleid passen. Die afweging kan nog niet gemaakt worden want er is nog geen nieuw beleid. Heeft het college daar al enig zicht op?

Het project DrentsGoed/Landleven heeft al een zekere historie en daarvan kan nu al gezegd worden of het al dan niet voldoet. Uit de vertrouwelijk ter inzage gelegde stukken blijkt dat voor dit project heel veel menskracht nodig is en dat het in verhouding tot de kosten een vrij geringe output heeft. Of dit project nog wel in de totale promotiecampagne past, blijkt niet uit het statenuk.

Voorgesteld wordt om de kosten voor voortzetting van de projecten uit de post Onvoorzien te dekken. Dat lijkt spreker niet nodig, want er is een budget voor recreatie en toerisme en er komt dit jaar, als de claim wordt gehonoreerd, nog € 2 ton van het NNBT terug. Volgend jaar staat het NNBT voor ruim € 4 ton gewoon op de begroting. Er is dus ruimte zat om die projecten met dit geld te betalen.

Als het beleid helemaal opnieuw opgezet wordt, valt te overwegen de projecten opnieuw aan te besteden. In wezen wordt dat nu al een beetje gedaan, want er wordt aanbesteed aan het Nationaal Hunebedden Informatiecentrum (NHI). Waarom juist het NHI? Er zijn toch ook andere goede partijen in Drenthe aanwezig? Omdat DrentsGoed/Landleven en Cultuurtoerisme II ontzettend veel met elkaar te maken hebben, verdient het overweging de projecten te koppelen.

De vraag is of nu echt een besluit moet worden genomen of dat kan worden gewacht tot het nieuwe beleid voor recreatie en toerisme klaar is. Het derde project is Toerdata Noord. Nut en noodzaak hiervan staan voor spreker nog niet vast. Gelet op de kosten - toch driemaal € 30.000,-- - moet het nogal nut hebben.

Het stuk bevat wel enorm veel cijfers, maar er wordt geen enkele vergelijking gemaakt met andere jaren of met andere toeristische regio's. Dat Drenthe in 2002 € 173.000,-- minder inkomsten uit recreatie en toerisme heeft gehad, blijkt bijvoorbeeld niet uit de cijfers van Toerdata Noord maar wel uit die van TRN, het samenwerkingsverband van de zeven belangrijkste organisaties op het gebied van recreatie en toerisme. Is het niet beter daarbij aan te sluiten dan Toerdata in stand te houden?

Opvallend is dat de bedragen in het statenstuk ineens inclusief BTW zijn, terwijl sinds de invoering van het BTW-compensatiefonds toch alle bedragen exclusief zouden moeten zijn. Het voorstel bevat ook een inhaalslag met betrekking tot de afgelopen jaren, waarin het NNBT heeft verzuimd om te betalen. Een ondernemer die zaken doet met een partij die failliet gaat, is altijd de klos van zijn lankmoedige debiteurenbeleid, maar moet de provincie dan te kust en te keur bepalen wie wel en wie geen vergoeding krijgt? Waarom zou dat in dit geval dan wel moeten?

Met betrekking tot de toekomst wil de VVD toch wel enkele piketpaaltjes zetten. Het opzeggen van de samenwerking door Recron en Hiswa op 6 maart ligt sprekers fractie nog vers in het geheugen. Het mag niet zo zijn dat de provincie nu weer de promotiekar gaat trekken en de branche naar willekeur wel of niet meedoet. Het belanghebbende bedrijfsleven moet nadrukkelijk ook financieel participeren. Een structurele subsidie van de organisatie van de promotie heeft niet sprekers voorkeur, het kan hooguit om een eenmalige startsubsidie gaan. Hij ziet veel meer in een bijdrage in concrete promotieprojecten, waarbij de inzet van de branche uitgangspunt moet zijn. Uitgangspunt zou kunnen zijn dat wat de branche bijeenbrengt, wordt vermenigvuldigd tot een bedrag met een bepaald maximum. Er moeten concrete projecten komen met een hoge output.

Het is nu de tijd om een nulmeting te houden, uit te zetten wat bereikt moet worden en tussentijds

te monitoren. Een concreet en goed te monitoren project is bijvoorbeeld het aantal fietstochten in twee jaar op te krikken naar 1,5 miljoen en vooral ouderen te stimuleren in het voor- en naseizoen van de Drentse rust en ruimte te profiteren. Met de bijdrage voor het NNBT in 2003 gaat de VVD akkoord.

De heer ENGELS had bij het lezen van het statenstuk even het gevoel van "wat is er gebeurd en wat gaat dat ons kosten". Na afloop van het onderzoek dat nu gaande is, zal de vraag van de politieke verantwoording beantwoord moeten worden.

Omdat de fractie van D66 wel het grote probleem ziet waar de huidige gedeputeerde mee zit, heeft zij niet de neiging het college moedwillig voor de voeten te lopen. Maar het statenstuk riep wel bepaalde gevoelens op.

Zo deed wat over de doorstart van de projecten wordt gemeld, denken aan de vorige statenperiode, toen er sprake was van management by speech: "Het is nodig en dus doen wij het." Gemeld wordt dat een verdiepingsslag wordt gemaakt met deze projecten en dat om inhoudelijke redenen, om redenen van draagvlak en om de bijdrage van het SNN veilig te stellen de projecten worden doorgezet. Dat zijn heel ander argumenten dan die welke de heer Dohle noemde om al dan niet met de projecten door te gaan. Hetzelfde geldt voor Toerdata Noord. Daarbij wordt vermeld dat het voor het provinciale beleid zeer gewenst is dat het project wordt voortgezet, dat er een duidelijke intentie is om te continueren en ook een duidelijk gezamenlijk belang. Spreker vindt dat helemaal niet duidelijk en dat maakt het wel moeilijk het voorstel te steunen. Een oude regel is dat daar waar een financieel probleem ontstaat, het ook moet worden opgelost. Spreker realiseert zich dat allerlei verplichtingen in de sector Recreatie en toerisme dit niet gemakkelijk maken, maar de stelregel heeft een zekere aantrekkelijkheid. Maar uiteindelijk zal de provincie er wel niet aan ontkomen om, al is het uit de post Onvoorzien, een goede dekking te realiseren.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN beschouwt de informatie in het statenstuk als een soort van tussenbalans in de afwikkeling van het NNBT. Er zijn nog veel onduidelijkheden: de kosten van afdeling door het Gelders/Overijssels bureau voor Toerisme (GOBT), de overnamekosten van de

Drentse projecten en de kosten van de noordelijke projecten. Het is nog niet duidelijk in hoeverre de provincies verplicht zijn de tekorten voor hun rekening te nemen. Het kan dus zijn dat, wanneer de staten met dit voorstel instemmen, er straks weer een voorstel voorligt waarin het om grote bedragen gaat. De staten hebben ook helemaal geen zicht op hoe projecten als DrentsGoed/Landleven lopen.

De heer DOHLE zegt dat die gegevens wel bleken uit de ter inzage gelegde stukken.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat de jaarverslagen ontbraken; het accountantsrapport gaf slechts een algemeen inzicht.

De heer LANGENKAMP meent dat het advies van het college begrijpelijk is, als de staten besluiten op de ingeslagen weg voort te gaan. Of die vraag nu echt voorligt, weet spreker niet precies, want het college is nog bezig beleid te maken. GroenLinks heeft altijd benadrukt dat het project Cultuurtoerisme niet meegesleept zou mogen worden in de trammelant van het NNBT, maar ook dat de ondernemers wel op tijd moesten instappen en niet pas na vier jaar.

Met de heer Dohle is spreker van mening dat wat Toerdata Noord doet, in feite dubbel werk is. De Statencommissie RIM heeft indertijd een prachtig rapport van het NHI over het toeristisch beleid besproken en de cijfers van toen als een nulmeting beschouwd. Maar op grond van de cijfers die nu voorliggen, kan Toerdata als overbodig worden beschouwd.

Hetzelfde geldt voor het Consulentenproject. Als het midden- en kleinbedrijf (MKB) er al geen brood in ziet, gaat de provincie het toch niet doen! De provincie heeft nu de kans op een paar kleine gebieden een andere keus te maken en dat moet zij dan ook doen. De kwestie van promotie en marketing komt pas aan de orde als het NNBT afgewikkeld is en het kostenplaatje duidelijker is. Spreker heeft de indruk dat er nog heel veel kosten te voorschijn komen.

De heer WIERINGA herinnert eraan in de commissievergadering van 27 augustus al te hebben gezegd dat Drents Belang niet akkoord gaat met het voorstel het bedrag voor de vakantieboekingscentrale (VBC) van € 50.000,-- te verdubbelen.

Hoeveel boekingen zijn er tot 1 oktober aan het GOBT gemeld?

Het college heeft gekozen voor de lijn om als provincie de Drentse projecten te willen overnemen. Is het de bedoeling dat de provincie op de stoel van de ondernemers plaatsneemt? Drents Belang is hiertegen.

Ernst & Young adviseert de uitvoeringsorganisatie (UO) van het SNN een verificatieonderzoek te laten instellen. Kunnen de staten inzicht krijgen in het rapport van Ernst & Young? Welke adviezen daaruit worden nog meer uitgevoerd en tegen welke kosten?

De doorstart van DrentsGoed/Landleven kost de provincie € 73.696,-- en de doorstart van Cultuurtoerisme II € 54.572,--. Spreker dringt erop aan hier geen extra geld in te steken en die projecten over te laten aan het bedrijfsleven.

Als MKB-Noord afhaakt omdat het risico te groot, op welke gronden wil de provincie dan het verliesgevende Consulentenproject doorzetten?

Over Toerdata Noord bestaat zoveel onduidelijkheid, dat daarvoor geen geld van de Drentse burgers meer moet worden ingezet.

Naar de mening van Drents Belang heeft het NNBT de Drentse burger al veel te veel geld gekost, omdat de verantwoordelijke personen hun taak niet goed hebben uitgevoerd. Die verantwoordelijke personen moeten aangesproken worden op hun laakbare gedrag en zij moeten worden aangepakt.

De heer VEENSTRA stelt vast dat de totale kosten voor de provincie, namelijk ruim € 250.000,--, overeenkomen met het bedrag dat in de commissievergadering van 27 augustus door de gedeputeerde is genoemd. Voor de zomervakantie heeft de PvdA al aangegeven dat het college enige ruimte zou moeten krijgen om tot een afwikkeling van het faillissement te komen.

Er worden eigenlijk drie stappen gezet: de afwikkeling van het faillissement, het onderzoek naar de aanleiding voor het faillissement en het bepalen van de stappen naar de toekomst.

Het statenstuk handelt over een snelle en adequate afwikkeling van het NNBT.

In het bedrag van € 250.000,-- zijn de kosten van doorstart van een aantal projecten begrepen.

Toerdata is daarbij een beetje een vreemde eend in de bijt. Wat zijn de argumenten om met Toerdata door te gaan?

Sprekers fractie stemt in met schadeafwikkeling van de VBC door het GOBT. Consumenten die rechtstreeks bij het NNBT hebben geboekt en daadwerkelijk schade hebben geleden, moeten schadeloosgesteld worden, vooral ook gelet op het percentage boekingen dat betrekking heeft op Drenthe.

De PvdA onderschrijft het belang van het veiligstellen van de internetsite en de daarbijbehorende infrastructuur.

Met betrekking tot de subsidie voor 2003 en de voorschotten voor 2003 tot en met 2008 liggen claims bij de curator. Is er enige kans dat deze claims gehonoreerd worden?

Zijn er nog nadere ontwikkelingen met betrekking tot de garantstelling en wanneer is informatie daarover voorhanden?

De heer BAAS deelt mee wel akkoord te gaan met het statenstuk, maar vraagt te zetten bij Toerdata en de projecten DrentsGoed/Landleven en Cultuurtoerisme II.

Als de gedeputeerde met betrekking tot Toerdata met een overtuigend verhaal komt, gaat spreker hiermee akkoord.

Ernst & Young doet een onderzoek naar de projecten om in ieder geval ook de SNN-subsidie veilig te stellen. Is dat onderzoek puur een cijfer-tjesverhaal of wordt ook nagegaan hoe kansrijk de projecten zijn? Als dat laatste het geval is, hoort spreker graag wat de bevinding van Ernst & Young is.

De heer SCHAAP wijst erop dat als gevolg van het faillissement van het NNBT heel veel gaten zijn gevallen in zaken die nog niet zolang geleden van groot belang werden geacht. Ook de staten zagen het belang van de projecten Cultuurtoerisme en DrentsGoed/Landleven in.

De heer DOHLE zegt zeker te weten dat Cultuurtoerisme met de hakken over de sloot is aangenomen.

De heer SCHAAP merkt op dat dat niet telt: een besluit van de staten is een besluit van de staten.

De heer DOHLE vindt dat wat anders. Maar de gedeputeerde moet niet doen of het om een breed gedragen besluit ging; er waren wel degelijk nuances.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat toen de staten spraken over Cultuurtoerisme en DrentsGoed/Landleven, zij van de start van de projecten uitgingen. Nu het om voortzetting van die projecten gaat, mogen de staten best weten in hoeverre een extra bijdrage van de provincie gerechtvaardigd is.

De heer SCHAAP merkt op dat ook in de commissievergadering zorgen werden uitgesproken over de schade die het faillissement van het NNBT zou veroorzaken, niet alleen bij de VBC maar ook voor de projecten die met steun van de provincie in gang waren gezet. Die zomaar laten knappen, zou zo links en rechts voor de nodige schade zorgen.

De opdracht die het college na het faillissement voor zichzelf zag, was die schade zoveel mogelijk te voorkomen. Spreker heeft voor die lijn steeds steun van de statencommissie gevraagd en naar zijn gevoel heeft hij die ook gekregen.

De vraag of de projecten Cultuurtoerisme en DrentsGoed/Landleven in het nieuwe beleid passen, valt niet direct met "ja" of "nee" te beantwoorden. Maar als college en staten het eerst over het nieuwe beleid eens moeten worden en dan nog de vraag moeten beantwoorden of Cultuurtoerisme en DrentsGoed/Landleven daar nog wel in passen, is het voor die projecten te laat. Op dit moment liggen de projecten stil, want de projectleiders zijn naar huis gestuurd.

Om de schade te beperken, moeten volgens het college de projecten worden doorgezet. Dat kan alleen door een aantal gaten die zijn gevallen, wederom te vullen. Het college doet dat bepaald niet met genoegen, maar het is bekend dat een organisatie die failliet gaat een hoop rotzooi achterlaat. Het moet nu gebeuren, er kan niet worden gewacht tot alle cijfers tot achter de komma bekend zijn. Spreker hoopt overigens dat dit niet te lang duurt, want het college heeft niet voor niets gezegd dat wanneer het de provincie de projecten overneemt, het zeker moet zijn dat de getallen die Drachten levert ook werkelijk de goede zijn. Als het om het NNBT gaat, durft spreker niet meer te spreken van een zekerheid van 100%, maar hij durft wel zeggen dat het redelijk zeker is dat de in het statenstuk genoemde bedragen gepaard gaan met het doorzetten van de projecten Cultuurtoerisme II en DrentsGoed/Landleven. Het is wat lastig al evaluatieverslagen, waaruit moet blijken of iets zinvol was, te leveren op het moment dat iets net van start is gegaan. Of de

projecten buitengewoon succesvol gingen worden, is daarom niet te zeggen. Dat moet ook niet eerst onderzocht worden, want dan ligt het allemaal nog langer stil.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat in december 2002 van Cultuurtoerisme is gezegd dat een fase was afgesloten en dat vanaf toen de volgende fase van start zou gaan. Maar vanaf die tijd ligt het stil.

De heer SCHAAP merkt op ook van GroenLinks te hebben gehoord dat het van belang is Cultuurtoerisme te redden. Dat is de lijn die het college heeft ingezet. Er kan dan wel een nieuwe knip gemaakt worden.

De heer LANGENKAMP zegt dat het om een oude knip ging. Het was een project in een aantal stappen.

De heer SCHAAP zegt dat als nu eerst moet worden bekeken of Cultuurtoerisme II wel doorgezet moet worden, er sprake is van een nieuwe knip. De staten hebben het college de afgelopen maanden op pad gestuurd met de opdracht met Cultuurtoerisme en DrentsGoed/Landleven door te gaan. Wat nu voorligt is het, hopelijk definitieve, overzicht daarvan.

De heer LANGENKAMP is het met mevrouw De Vries eens dat de situatie nu anders is dan in december.

De heer SCHAAP zegt dat het voor hem allemaal in mei 2003 is begonnen. Toen is met de commissie besproken wat met de projecten en de VBC van het failliete NNBT zou moeten worden gedaan en toen heeft de commissie gezegd dat het college moest proberen de schade te beperken en te kijken naar de projecten en de VBC. Het is dan ook niet terecht dat nu de vraag wordt gesteld of het niet beter is de projecten te stoppen. Als de staten dat wilden, hadden ze dat in mei moeten zeggen. Maar die route heeft de commissie in mei niet aangegeven.

De heer BAAS vraagt in hoeverre het probleem van DrentsGoed/Landleven en Cultuurtoerisme II kan worden opgelost aan de hand van het rapport van Ernst & Young, dat in opdracht van het SNN wordt opgesteld.

De heer SCHAAP zegt dat wat Ernst & Young ten behoeve van SNN doet eigenlijk precies hetzelfde is als de provincie deze zomer heeft laten doen, namelijk kijken of de getallen kloppen. Ook het SNN vreest namelijk voor lijken in de kast.

De heer BAAS maakt hieruit op dat de gedeputeerde van mening is dat de staten het geld ter beschikking moeten stellen en de projecten het voordeel van de twijfel moeten geven.

De heer SCHAAP meent dat wanneer dat niet zijn mening was, het college dit voorstel niet zou hebben gedaan. Beide projecten verdienen naar zijn mening de kans om doorgezet te worden. Als de staten dit niet willen, hadden zij dat meteen in mei moeten zeggen. De getallen die nu op papier staan komen vrijwel overeen met die welke spreker in de commissievergadering van 27 augustus mondeling meedeelde. Ook toen had de commissie nog tegen het college kunnen zeggen dat het de staten zou tegenkomen wanneer het op dit pad verder zou gaan.

Natuurlijk, als de staten het budget niet ter beschikking stellen, houdt het allemaal op.

De heer WIERINGA herinnert eraan in de vergadering van 27 augustus al gezegd te hebben dat zijn fractie niet akkoord zou gaan.

De heer SCHAAP heeft daar kennis van genomen.

De deskundigen zeggen dat de cijfers die Toerdata Noord levert van belang zijn om na te gaan wat de effecten van het beleid zijn. Als het waar is wat de heer Dohle zegt, dat er vele bronnen zijn die die cijfers ook kunnen aanleveren, dan rijst de vraag of het zinnig is met Toerdata door te gaan. Spreker zegt toe te bekijken of Toerdata de meest zinnige instantie is om gegevens te verwerven. maar wijst er wel op dat bestaande relaties - en in dit geval gaat het niet puur om het NNBT, maar zit ook de provincie aan tafel - niet zomaar beëindigd kunnen worden. Er loopt nog een contract voor een jaar.

In feite zijn de projecten opnieuw aanbesteed. Niet iedereen stond overigens te trappelen om de projecten over te nemen. Dat het NHI de projecten op wil pakken is buitengewoon verheugend. In de toekomst hoeven de projecten niet aan bepaalde partijen als een VVV toegekend te worden. Iedere

willekeurige partij die de projecten goed kan uitvoeren, kan hiervoor in aanmerking komen. Als de staten besluiten dat het geld niet uit de post Onvoorzien mag komen maar dat een beroep moet worden gedaan op het budget voor recreatie en toerisme, nemen zij een fors voorschot op het nieuwe beleid. Het gaat er nu om eerst de vraag te beantwoorden wat de nieuwe rol van de provincie wordt en wat de staten daarvoor over hebben. Als dan nu al een forse hap uit de begroting voor volgende jaren wordt genomen, is een discussie over nieuw beleid niet meer nodig. Het is steeds de inzet geweest eerst het faillissement van het NNBT op een fatsoenlijke en verantwoorde manier af te wikkelen, dan het statenonderzoek te houden en dan te besluiten hoe verder wordt gegaan. Die route is in de commissievergadering van mei al uitgezet. De garantstelling voor de lening van het ABP is opgenomen als een punt dat vroeg of laat op het bordje van de provincie kan komen. Strikt genomen is de lening van de voormalige Provinciale VVV niet overgedragen bij de overgang naar het NNBT, maar spreker denkt niet er onderuit te kunnen komen. Op het moment dat het ABP komt, zal nog eens heel nauwkeurig worden bekeken of dit probleem wel bij de provincie thuishoort. Het NNBT heeft de afgelopen jaren wel aflossingen aan het ABP betaald. Met betrekking tot de rol van de brancheorganisaties is spreker het met de heer Dohle eens. De brancheorganisaties moeten niet langer vanaf de kant van alles roepen, zoals de laatste tijd te veel is gebeurd. De sector zelf moet ook in financiële zin verantwoordelijkheid krijgen. Het kan in ieder geval niet langer zo zijn dat de provincie iets van een NNBT instandhoudt en daar structureel geld instopt voor promotie en marketing. Maar dat is wat anders dan de vraag welke rol de provincie wil spelen op het gebied van promotie en marketing in de komende jaren. Als het daarom gaat, kennen de staten sprekers inzet.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat in het statenstuk staat dat eerst de uitkomst van de UO-SNN bekend moet zijn, voordat de provincie echt kan besluiten de projecten over te nemen, terwijl ook gevraagd wordt nu al het geld daarvoor beschikbaar te stellen. Zolang dat rapport niet is versche-

nen, is het heel lastig met de bedragen in te stemmen.

De heer SCHAAP zegt dat het een kip-ei-verhaal is, zoals zo vaak met samenwerkingsprojecten. Als het SNN er geen brood in ziet en dus de beschikkingen niet tekent, is het einde oefening. Dan gaat de provincie niet alle verplichtingen overnemen.

Mevrouw DE VRIES vraagt wanneer dat onderzoek verschijnt.

De heer SCHAAP gaat ervan uit dat hij voor de statenvergadering heel concreet kan laten weten wat het SNN gaat doen.

De heer DOHLE beschouwt de projecten als onderdeel van nieuw te voeren beleid, omdat Cultuurtoerisme II eigenlijk nog van start moet gaan.

Het verwijt dat de staten wel verdomde laat met dit signaal komen, trekt hij zich niet aan, want zijn fractie heeft in de commissievergadering steeds duidelijk gezegd dat voorzichtig zou moeten omgegaan met faillissementen. In de vorige commissievergadering is het onderwerp NNBT op verzoek van de VVD op de agenda geplaatst en als het college toen al de mening van de verschillende partijen had willen weten, had het zich proactief moeten opstellen en het zelf op de agenda moeten zetten.

Over de tegemoetkoming aan toeristen die rechtstreeks bij het NNBT hebben geboekt, blijft spreker bij zijn in de vorige vergadering geuite mening. De projecten zijn wel steeds genoemd, maar inhoudelijk nooit besproken en daarom overvalt het voorstel van het college spreker een beetje. Het is natuurlijk niet zo dat beleid pas inzichtelijk is op het moment dat de laatste punt op het papier is gezet; in grote lijnen moet in dit huis al bekend zijn welke kant het op zou moeten.

Met betrekking tot de dekking merkt spreker op dat er eigenlijk voldoende geld is. Een deel van het geld zal in 2003 moeten worden besteed en wanneer het college voor 2004 met bijzonder goede plannen komt, zal de VVD zeker zeggen dat die vooral uitgevoerd moeten worden. Of daarvoor dan een aanvullend krediet nodig is, blijkt dan wel.

De heer LANGENKAMP vraagt welke status het stuk krijgt: A of B. Als het een B-stuk wordt, ziet hij nu van een tweede termijn af.

De VOORZITTER zegt dat over de status van het stuk aan het eind van de tweede termijn wordt besloten.

De heer WIERINGA vraagt of het de bedoeling is dat de provincie Drenthe op de stoel van de ondernemers gaat zitten.

Hij gaat ervan uit dat het rapport van het SNN tijdig voor de statenvergadering beschikbaar is. Wie is de eindverantwoordelijke als Cultuurtoerisme II en DrentsGoed/Landleven een doorstart krijgen? Het NHI neemt de projecten wel over, maar als de provincie de eindverantwoordelijke blijft, is zij ook verantwoordelijk voor betaling van de kosten.

De heer SCHAAP meent dat over de kwestie of het college al niet eerder had moeten laten horen welke kant het dacht uit te gaan, waarop de staten hadden kunnen reageren met de mededeling dat zij het liever een beetje meer naar links of naar rechts wilden, van mening kan worden verschild. Spreker was er op zichzelf niet rouwig om dat de VVD het NNBT op de agenda van de vorige commissievergadering opvoerde, want op het moment dat het college zelf iets agendeert, wordt verwacht dat er iets op papier staat. Dat was ten tijde van de vorige commissievergadering nog niet het geval. Maar in die commissievergadering heeft spreker vrijwel letterlijk dezelfde informatie gegeven die nu in het statenstuk staat. De commissie had dus in de vorige commissievergadering kunnen laten horen dat zij het allemaal wat anders wilde.

De heer DOHLE vraagt of de gedeputeerde wat in het statenstuk wordt voorgesteld dan beschouwt als de afwikkeling van een faillissement of als een nieuwe start van een nieuw toeristisch beleid. Als het alleen om de afwikkeling van een faillissement gaat, is spreker geneigd te zeggen dat de instanties de centen waar ze recht op hebben maar moeten krijgen. Maar het is wat anders als het om nieuw beleid gaat.

De heer SCHAAP zegt dat het strikt genomen niet om de afwikkeling van het faillissement gaat. Het gaat erom dat vanwege dat faillissement twee

projecten op hun kont liggen. De vraag is nu of dat maar zo moet blijven of dat de provincie daar nog iets mee gaat doen. Het college heeft besloten wat te gaan doen, omdat naar zijn mening die twee projecten heel goed passen in de visie van de provincie Drenthe over wat er in het buitengebied en met recreatie en toerisme moet gebeuren. Niet alles wat het NNBT heeft gedaan, is verkeerd geweest. Enkele mensen bij het NNBT hadden een heldere visie over hoe Drenthe gepromoot zou moeten worden. De projecten Cultuurtoerisme en DrentsGoed/Landleven pasten daar heel goed in. Cultuurtoerisme is nog steeds een ijzersterk product van de provincie Drenthe. De provincie gaat niet op de stoel van de ondernemers zitten. Integendeel, de provincie blijft daar zo ver mogelijk vanaf. De dekking van het geheel komt uit de begroting 2004 (pagina 123).

De VOORZITTER constateert dat de status van het stuk B moet worden.

Vervolgens deelt de VOORZITTER mee dat zich een inspreker heeft gemeld bij het volgende agendapunt. Op basis van het Reglement van orde kan in deze situatie eigenlijk geen gebruik worden gemaakt van het insprekrecht. Het probleem is echter dat de betrokkene bij brief van 19 september 2003 is uitgenodigd hier te verschijnen.

Op grond hiervan stelt hij de commissie voor wel gelegenheid te geven om gebruik te maken van het insprekrecht. De reactie moet zich beperken tot de vraag of het bezwaarschrift ontvankelijk is. Een inhoudelijke reactie is niet toegestaan.

De heer LOOMAN meent dat een burger nooit de dupe mag worden van het feit dat de communicatie vanuit dit huis niet eenduidig is geweest. Hij stemt daarom met het voorstel van de voorzitter in.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN is het hiermee eens.

De VOORZITTER constateert dat de commissie met zijn voorstel instemt. Hij geeft het woord aan de heer W. Muller die wenst in te spreken op statenstuk 2003-79. Hij wijst erop dat de spreektijd vijf minuten bedraagt.

Inspraakreactie van de heer W. Muller namens de heer dr. G.J.J. Beukeveld te Hoorn (zie bijlage).

De VOORZITTER dankt de heer Muller voor zijn reactie. Hij constateert dat die reactie voor de commissie geen aanleiding is om vragen te stellen.

12. Statenuk 2003-79, Bezwaarschrift op grond van de Algemene wet bestuursrecht van de heer dr. G.J.J. Beukeveld te Hoorn inzake de reactie van provinciale staten op zijn brief van 15 juni 2003

De heer LOOMAN vindt het allemaal veel weg hebben van een juridisch moeras. De bezwaarmaker en ook de inspreker scheppen een beeld van list en bedrog van bestuursrechter tot en met GS-leden en eigenlijk van iedereen, een beeld waarin spreker Drenthe helemaal niet herkent. Spreker volgt het advies van de Commissie van Advies voor de Bezwaarschriften. Volgens hem is het bezwaarschrift conform de spelregels die hiervoor gelden, de Algemene wet bestuursrecht, niet-ontvankelijk.

De heer WIERINGA vraagt waarom de brief van de heer Beukeveld van 15 juni 2003 voor kennisgeving is aangenomen en op de daarin gestelde vragen geen fatsoenlijk antwoord is gegeven. Drents Belang is van mening dat GS die vragen met spoed moeten beantwoorden.

Hoe is het mogelijk dat bijlagen van de gemeente Coevorden via de provincie terecht komen bij de heer Beukeveld? Welke maatregelen zijn tegen de verantwoordelijke personen genomen en welke maatregelen zijn genomen om in de toekomst herhaling te voorkomen?

De heer LANGENKAMP denkt dat de gang naar de bestuursrechter voor de heer Beukeveld de goede weg is. De Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie kan over deze zaak niet oordelen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN volgt het advies van de Commissie van Advies voor de Bezwaarschriften. Los daarvan kan de heer Beukeveld natuurlijk andere stappen zetten om zijn gelijk te halen.

Mevrouw DE VRIES volgt het advies van de Commissie van Advies voor de Bezwaarschriften.

De heer BAAS zegt dat ook zijn fractie dit advies volgt.

De heer SCHAAP meent dat het advies van de commissie volstrekt helder is.

TWEEDE TERMIJN

De heer WIERINGA zegt dat zijn vragen niet zijn beantwoord.

De heer SCHAAP meent dat het voorliggende advies zo helder als glas is. Hij kan daaraan niets toevoegen.

Er staan de heer Beukeveld wel andere beroepsmogelijkheden open.

De VOORZITTER constateert dat de commissie dit punt voldoende besproken acht.

13. Statenuk 2003-80, Drentse gedragscode integriteit Commissaris van de Koningin, gedeputeerde staten en provinciale staten

De heer DOHLE wijst erop dat het erom gaat dat mensen zich aan de regels houden. Er moet daarom vooral gewaakt worden voor "dubbele petten". Omdat geen sancties zijn genoemd, is spreker benieuwd of de nieuwe handhavingsbus van de provincie nog een rol kan spelen.

Mevrouw DE VRIES denkt dat het goed is dat deze gedragscode er komt, omdat bestuur en ambtenaren van de provincie een voorbeeldfunctie hebben. Het lijkt haar een goed werkbare gedragscode en daarom gaat zij akkoord met het voorstel.

De heer BAAS sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw De Vries.

De heer ROUGOOR merkt op dat het niet kan blijven bij "fatsoen moet je doen" maar dat bestuurlijke integriteit ook verwoord moet worden. Het opstellen van een code is niet voldoende, zij moet duidelijk worden in het beleid. Het is goed daar wat vaker bij stil te staan dan alleen bij een

tweejaarlijkse evaluatie. De PvdA stelt dan ook een jaarlijkse evaluatie voor.

Het lijkt spreker goed dat het college aangeeft hoe het deze code denkt in te vullen. Hierbij kan gedacht worden aan het door een accountant in kaart laten brengen van de bestuurskosten.

De heer WIERINGA deelt mee dat Drents Belang de periode van een jaar waarin een oud-bestuurder na beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten is van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de provincie (punt 2.3 op pagina 3 van de bijlage) te kort vindt.

De heer BLANKSMA vindt het belangrijkste punt het verschil tussen het vermijden van belangenverstremgeling en het vermijden van de schijn van belangenverstremgeling. In de praktijk kwam de discussie hierover er steeds op neer dat de verdediger zei dat er geen sprake was van belangenverstremgeling. Het opnemen van het voorkomen van de schijn van belangenverstremgeling wekt waarschijnlijk te hoge verwachtingen en dan moet de keuze worden gemaakt tussen het schrappen hiervan uit de regeling of een veel verdergaande regeling.

Is het, omdat wel de buitenlandse dienstereizen worden genoemd, niet verstandig ook iets op te nemen over statenexcursies? Zeker om de schijn van belangenverstremgeling te vermijden, is het verstandig op te nemen aan welke eisen statenexcursies moeten voldoen.

De heer SCHAAP zegt dat het college geprobeerd heeft een begrijpelijke en praktische regeling te maken. Daarom is bewust zo dicht mogelijk bij de regeling van het Interprovinciaal Overleg/de Vereniging van Nederlandse Gemeenten gebleven en zijn daaraan nog wat echt Drentse zaken toegevoegd.

Regels moeten gehandhaafd worden en de staten en het college kunnen elkaar daarop aanspreken, maar de statenleden kunnen dat onderling ook.

Over statenexcursies heeft het college helemaal geen mening; dat is een zaak van de staten zelf. Spreker meent dat ook geprobeerd moet worden de schijn van belangenverstremgeling te voorkomen, maar hoeveel daarover ook op papier wordt gezet, er zijn altijd wat grijze gebieden. De voorliggende code probeert een handvat te bieden om elkaar daarop aan te spreken en uit het gesprek

ontstaat dan wel een beeld van wat wel had gekund en wat niet.

Het college voelt niet de behoefte de code jaarlijks te evalueren, maar als de staten dat zelf willen organiseren, heeft het college daartegen geen enkel bezwaar.

De opmerking van de heer Wieringa over punt 2.3 roept de vraag op, waarom na een jaar, waarin wat afstand van de provincie is genomen, geen gebruik zou kunnen worden gemaakt van iemands ervaring. Het college heeft voor de duidelijke termijn van een jaar gekozen.

TWEEDE TERMIJN

De heer BLANKSMA wijst erop dat wanneer als uitgangspunt wordt genomen dat iedere schijn van belangenverstremgeling vermeden moet worden, het mistige gebied verdwijnt. Zodra er enige vorm van mist is, mag het gewoon niet. Wat nu onder punt 2 staat, gaat niet verder dan het vermijden van tegenstrijdigheid van belangen. Het is dan wel zo eerlijk de woorden "de schijn van" te schrappen.

De heer SCHAAP is het hiermee niet eens. Hij kan voorbeelden noemen waarbij de schijn van belangenverstremgeling aan de orde is, los van de vraag of er rechtstreekse belangenverstremgelingen zijn. Het heeft ook te maken met het accepteren van bestuursfuncties in relatie tot iemands activiteiten binnen het provinciehuis. Dan gaat het alleen om de schijn en daarom moeten die woorden gehandhaafd worden. Zelfs de schijn van belangenverstremgeling moet worden vermeden. Maar het is en blijft een grijs gebied. De enige manier om hierin een fatsoenlijke werkwijze te vinden is dat staten en college elkaar er van tijd tot tijd op aanspreken.

De VOORZITTER zal het Presidium voorstellen de status van het stuk te wijzigen in A.

14. Burgerinitiatief

De heer BLANKSMA zegt dat in het kader van het betrekken van de burgers bij wat in het provinciehuis gebeurt in Zeeland de mogelijkheid is geopend voor burgerinitiatief, wat betekent dat met een bepaald aantal handtekeningen burgers een agendapunt kunnen opvoeren.

GroenLinks zal voor de volgende commissievergadering een discussiestuk hierover produceren en dit dan agenderen. Om de andere fracties de gelegenheid te geven hierover ook hun gedachten te vormen, meldt spreker dit nu alvast.

De heer VEENSTRA vraagt of het in Zeeland alleen nog om een initiatief gaat of dat daarover al een besluit is genomen.

De heer BLANKSMA antwoordt dat een besluit is genomen dat in een verordening is vastgelegd.

15. LOFAR

De heer DOHLE heeft vernomen dat de regering voortaan alleen nog maar in kansen wil investeren. Dat komt goed uit, want het Noorden biedt kansen te over. Een daarvan is het LOFAR-project. Een commissie van wijzen heeft dit project van een negatief advies voorzien. Spreker vindt dit een onwijs advies, maar gaat ervan uit dat dit advies niet in een onwijs besluit zal worden omgezet. Tot 24 oktober is er nog tijd om de lobby van Astron, van de provincie Drenthe en van het SNN te ondersteunen. Spreker heeft hiervoor alle fracties per e-mail benaderd en het antwoord van alle fracties was dat zij al bezig zijn.

Het is goed dat het Noorden laat weten dat het boos is dat dit goede initiatief wordt afgeschoten. Deze hoogwaardige technologie is namelijk niet alleen goed voor Drenthe, maar voor heel Nederland. Alles moet tegenwoordig draadloos en als er een club is die verstand heeft van radioactieve straling, dan is het wel de club in Dwingeloo. Het zou stom zijn dit project naar Australië of waar dan ook heen te laten vertrekken.

De pleitbrief die de fractievoorzitters vanmiddag via de e-mail hebben gekregen, kunnen zij gebruiken. Er is een notitie aan toegevoegd over de maatschappelijk kosten-batenanalyse. Er zijn nog meer notities, die bij spreker of bij Astron kunnen worden opgevraagd. Het is nu zaak de mensen in het parlement en in de regering te benaderen.

De heer VEENSTRA deelt mee met het stuk dat door de VVD is gemaakt de kamerleden van zijn partij te zullen benaderen en op andere manieren te gaan lobbyen, maar het lijkt hem ook goed dat de commissie het college vraagt actie te ondernemen.

Mevrouw DE VRIES zou het doodzonde vinden wanneer het project LOFAR aan Drenthe voorbij ging. Haar fractie heeft niet alleen de kamerleden maar ook het kabinet al benaderd. Het lijkt haar heel goed dat alle partijen in de staten een gezamenlijke brief aan kabinet en Tweede Kamer sturen. Omdat er voor 24 oktober geen statenvergadering meer is, kunnen misschien alle fracties in de commissie die brief wel ondertekenen.

De VOORZITTER constateert alom instemmend geknik.

De heer DOHLE vraagt of het Presidium de Statengriffie zal vragen hiervoor zorg te dragen.

De VOORZITTER zegt dat van het Presidium kan worden verwacht dat het een adequate handeling inzet.

De heer BLANKSMA lijkt het dan handig dat de commissieleden alvast hun handtekening achterlaten.

De VOORZITTER gaat ervan uit dat het allemaal wel goed komt.

16. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 19.00 uur de vergadering.

GB

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 26 november 2003.

, voorzitter

, griffier

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 8 oktober 2003 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 4 De heer SCHAAP zegt toe dat de staten in december het statenstuk met betrekking tot GAE voorgelegd krijgen.
- 8 De heer BOERLAND zegt toe dat zijn fractie in de vergadering van 4 november met een kaderstellend voorstel zal komen met betrekking tot de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- 9 De heer HOLMAN zegt toe dat het CDA bij de begrotingsbehandeling met een aantal voorstellen zal komen op het terrein van de zorg en de vrijwilligers.
- 9 De heer HOLMAN zegt toe dat het CDA bij de begrotingsbehandeling een motie zal indienen waarin wordt gevraagd om een substantieel bedrag voor structurele financiering van grote, voor Drenthe belangrijke zaken.
- 17 De heer DIJKS zegt toe na te zullen gaan hoe de staten meer zicht kunnen houden op de besteding van de eenmalige kredieten.
- 18 De heer SCHAAP zegt toe te bekijken of er één programma kan worden gemaakt dat puur gericht is op het creëren van werk.
- 21 De heer SCHAAP zegt toe te bezien of alle aspecten van het thema werk bij elkaar kunnen worden gebracht in programma's in plaats van in een beleidsnota.
- 21 De heer SCHAAP zegt toe dat als op enigerlei wijze blijkt dat de provincie dubbel werk doet met het werkgelegenheidsregister, of dat anderen het beter kunnen, het werk hieraan onmiddellijk zal worden gestopt.
- 23 De heer DIJKS zegt toe de opmerkingen van de commissie over het dragen van pasjes te bestemder plekke te zullen overbrengen.
- 24 De heer DIJKS zegt toe te zullen proberen de vragen van mevrouw De Vries schriftelijk te beantwoorden.
- 28 De heer SCHAAP zegt toe na te gaan of Toerdata Noord de meest zinnige instantie is om gegevens te verwerven.
- 33 De heer BLANKSMA zegt toe dat GroenLinks voor de volgende commissievergadering een stuk zal produceren over het burgerinitiatief.